

Spiegel der zotten : blyspel

<https://hdl.handle.net/1874/36418>

DE
S P I E G E L
DER
Z O T T E N,
B L Y S P E L.
DOOR
E N O C H K R O O K.

Te A M S T E L D A M,
By de Erfg: van J: L E S C A I L J E, op de Middeldam,
op de hoek van de Vischmarkt, 1699.

Met Privilegie,

C O P Y E

van de

P R I V I L E G I E.

DE Staten van Holland ende Westvrieland doen te weten. Alzo Ons vertoon d is by de tegenwoordige Regenten van de Schonwburg tot Amsterdam, Dat zy Supplianten zedert eenige Jaaren herwaarts met hunne goede vrienden hadden gemaakt en ten Tooneele gevoert verscheiden Werken, zo van Treurspeelen, Blyspeelen als Klugten, welke zy lieden nu geerne met den druk gemeen wilden maken: doch gemerkt dat deze Werken door het nadrukken van anderen, veel van hun luister, zo in Taal als Spelkonst zouden komen te verliezen, en alzo zy Supplianten hen berooft zouden zien van hun byzondere oogwit om de Nederduitschen Taal en de Digtkonst voort te zetten, zo vonden zy hen genoodzaakt, om daar inne te voorzien, ende hen te keeren tot Ons, onderdanig verzoekende, dat Wy omme redenen voorsz. de Supplianten geliefden te verleenen Oktroy ofte Privilegie, omme alle hunne Werken reeds gemaakt, en de noch in 't licht te brengen, den tyd van vyfrien Jaaren alleen te mogen drukken en verkoopen of doen drukken en verkoopen, met verbod van alle anderen op zeekeren hooge peene daar toe by Ons te stellen, ende voorts in communi forma. Zo is 't dat Wy de Zake en 't Verzoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wezende ter bede van de Supplianten, uit Onze regte wetenschap, Souveraine magt ende autoriteit dezelve Supplianten gekonzenteert, geaccordeert ende geostroijeert hebben, enzenteeren, accordeeren ende oestroijeren mitsdezen, dat zy gedurende den tyd van vyftien eerst achter een volgeade Jaaren de voorsz. Werken die reeds gedrukt zyn, ende die van tyd tot tyd door haar gemaakt ende in 't licht gebragt zullen werden, binnen den voorsz. Onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, nitgeven en verkoopen. Verbiedende daarom allen ende eenen yegelyken dezelve Werken naar te drukken, ofte elders naagedrukt binnen den zelve Onzen Lande te brengen, uit te geven ofte te verkoopen, op de verbeurte van alle de naagedrukte, ingebragte ofte verkogte Exemplaren, ende een boete van drie honderd guldens daar en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier die de

calange doen zal, een derde part voór den Armen ter Plaatzte daar het cazus voorvallen zal, ende het restteerende derde part voor den Supplianten. Alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen Onzen Oátroije alleen willende gratificeren, tot verhoedinge van haare schaade door het nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in geenige deelen verstaan, den inhoudte van dien te authorizeeren ofte te advoueerén, ende veel min de zelve onder Onze protektie ende bescherminge eenig meerder krediet, aanzien oft reputatie te geven, nemaar de Supplianten in kas daar in yets onbehoorlyk zoude mogen inslueeren, alle het zelve tot haren laste zullen gehouden wezen te verantwoorden; tot dien einde wel expressefelyk begeerende, dat by aldien zy dezen Onzen Oktroije voor de zelve Werken zullen willen stellen daar van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehouden zullen wezen het zelve Oátroij in 't geheel ende sonder eenige Omiffie daar voor te drukken ofte te doen drukken, ende dat sy gehouden sullen zyn een exemplaar van alle de voorsz. Werken, gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliothecq van Onse Universiteit tot Leiden, ende daar van behoorlyk te doen blyken. Alles op poene van het effeá van dien te verliefen. Ende ten einde de Supplianten dezen Onzen Conzent en Oátroije mogen genieten als naar behooren: Lasten wy allen ende eenen ygelyken die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoudte van dezen doen, laten en gedogen, rustelyk en volkomentlyk genieten, en eesserende alle beletten ter contrarie. Gedaan in den Haage onder Onzen grooten Zegele hier aan doen hangen den xix September in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizent zes honderd vier en tachtig.

G. F A G E L.

Ter Ordonnantie van de Staaten

S I M O N van B E A U M O N T.

De Regenten van de Schouwburg hebben het recht van de bovenstaande Privilegie, voor DE SPIEGEL DER ZOTTEN, BLY SPFL. Vergund aan de Erfgenaamen van Jacob Lescaijje.

Den 16 Maert, 1699.

K O R.

KORTE INHOUD.

KLINKDICHT.

Heer *Dwinger* wilde in de Echt zyn *Vrijeziel* doen treden

Met *Lichtbart*, een, wiens doen zyn naam recht evenaard:
Want hy by yder voor een Lichtmis was vermaard;
Doch stond in *Dwingers* gonst, door snoô schynheiligheden.

De Juffer *Vrijeziel*, veinsd' zich, om deze reden,
Puur zot, op dat zy aan geen Ondeugd raakt gepaard,
En wierd, na *Lichtbarts* raad, in 't Beterhuis bewaard;
Zo ziet men of zy veinsd, 't geen by haar werd geleeden.

De Knecht van 't Gekkenhuis (Heer *Eelbarts* trouwe Vrind,
Van *Dwinger* zo gehaat, als *Vrijeziel* bemind)
Doet haar zyn Zotten zien, die elk ten Spiegel strekken.

In 't eind ziet *Dwinger*, hoe hem *Lichtbart* heeft misleid,
Geeft *Eedelhart* zyn Kind, voorheen te onrecht ontzeid,
En *Lichtbart* word gezet in 't Beterhuis der Gekken.

E. KROOK.

OP
E N O C H K R O O K
Z Y N
S P I E G E L der Z O T T E N .
K L I N K D I C H T .

WAs Plautus afgerecht op vrolyke Tooneelen :
Zie KROOK zyn Spiegel voor de Zotten nu eensaan,
En hoe de waereld meest met zotten is belaân,
Dat zal u *Dunkryk* hier , met *Waanheld* , klaar verbeelen.

En *Liewert* zal niet min met *Waanfchoon* zich steeds streelen,
Met *Dichtlief* , *Heldelief* , en *Rymaart* . zo bestaan
De menschen , yder roemd op losse en yd'le waan ,
Wyl ze in haar leevensloop maar *Zotte* rollen speelen.

Dus zeyd den Agrippyn : zie 's menschen ydelheid ,
Daar Demokryt om lacht , en Heraklyt om schreid ;
T'erwyl den eenen zot met de and'ren steeds zal spotten.

Maar trekt het u niet aan , schoon u een zot veracht ;
De waereld is doch vol van diergelyk geslacht ,
En 't rechte Speeltooneel voor allerhande Zotten.

D. KROON.

VER-

A A N
E N O G K R O O K ,

Op zyn Blyspel ,

Genaamd

DE SPIEGEL DER ZOTTEN.

Een Spiegel is ons hier , ten dienste voor de Zotten ,
Nu boertende afgemaald , in maatgevang ; het geen
Ons 's waerelds zotterny ontdekt : zo dat , na 'k meen ,
Geen schranderyk vernuft dit werk ooit kan bespotten.
Kom ziet , en bladerd dit eens door , het zal ontleên
Recht 't Zots bedryf ; vermids zy hier elkaâr bedotten ,
Om ydel aardfch genot , alwaar dat yder een
Opdoeld : waar door **K R O O K S** geeft steeds roemryk
hier beneên
Konstvloeyend bloeyen zal , en fchieten fchoone botten.

J. A. HOEBER.

V E R T O O N E R S .

D W I N G E R, Vader van *Vrijeziel*, hebbende zyn Dochter, die zich gek veinsd, om een verderffelyk huuwelyk te ontgaan, in een Verbeterhuis gezet.

V R I J E Z I E L, Dochter van *Dwinger*, bemind van *Eedelhart* en *Lichthart*.

E E D E L H A R T, Minnaar van *Vrijeziel*.

L I C H T H A R T, Minnaar van *Vrijeziel*, bezind van *Dwinger*.

G O E I J E T R O U W, Kamenier van *Vrijeziel*, Nicht van *Pasop*.

P A S O P, Knecht van het Verbeterhuis, Neef van *Goeijetrouw*.

W A A R E N A R, Vader van *Waanschoon*, *Helde-
lief*, en *Dichtlief*,

W A A N S C H O O N, een Juffer, die haar inbeeld, dat alle Vrijers op haar verliefd zyn,

H E L D E L I E F, een Juffer, verliefd op Alexander de Groot, door het leezen van zyn Daaden,

D I C H T L I E F, een Juffer, verzot op de Poëzy, en het Tooncelspel,

W A A N H E L D, een grootshoevend, doch klein-
hertig Kapitein,

R Y M A A R T, een Poët,

L I V E R T, een Jonker, verliefd op een nergens te vindene Schoonheid,

D U N K R Y K, een ingebeeelde Rykaart,

zittende
in het
Verbe-
terhuis.

Z W Y G E N D E .

Twee Knechts van het Verbeterhuis.

Het Tooncel verbeeld een Binneplaats van een
Verbeterhuis.

S P I E G E L
 DER
 Z O T T E N ,
 B L Y S P E L .

E E R S T E B E D R Y F .

E E R S T E T O O N E E L .

V R I J E Z I E L , P A S O P .

P A S O P .

M

Ejuffrouw Vrijeziel, uw Dienstmaagd, Goci-
 jetrouw,

Is hier gekoomen, die u wel eens spreken wou,
 Myn Nicht, dat is een Meid, als kruid, is 't
 uw behaagen

Dat zy u spreek?

V R I J E Z I E L .

Oja, Pasop: maar, 'k moet u vraagen
 Of iemand my.....

P A S O P .

Juffrouw, 'k heb nu geen tyd, voorwaar.
 Ik moet de klederen gaan zoeken by malkaâr,
 Die, om de grillen van de Gekken te geneezen,
 Die hier loosjeeren, ons heel dienstig kunnen weezen.
 Dan moet ik my eens kleên, als een Bellona, dan,
 Als een Poëet, dan zus, dan zo, als Vrouw, als Man,
 Al na de grillen zyn der Zotten en Zottinnen,
 Om de gebreeken van hun harsfens te verwinnen.

V R I J E Z I E L .

Wat voor een kleed is dan voor myn gebrek besteld?

A 5

Mits,

Mits, myn Papa my hier voor gek bragt, met geweld;
 'k Moest my dus veinzen, wilde ik met geen Lichtmis
 huuwen,

Gy weet, 'k had reden om het huuwelyk te schuuwen
 Van Lichthart.

P A S O P.

't Is een Gast die nietmetal en stuit,
 Een groote Laburlot, een Lichtmis in zyn huid;
 Wy kennen hem, Juffrouw, en, na ik heb vernoomen,
 Vaart hy zo voort, kon hy hier wel loosjeeren koomen.
 'k Weet niet hoe uw Papa zo blind is, dat hy niet
 In hem kan zien, 't geen al de waereld in hem ziet.

V R I J E Z I E L.

Met schyn van deugd weet hy Papa te blinden de oogen.

P A S O P.

Ja, Juffrouw, wie werd thans door schyndeugd niet be-
 droogen?

Maar 't slimste is, dat juist uw Papa wat koppig is;
 Myn Meester heeft hem korts noch een geschiedenis,
 Die hy, in 't Koffyhuis, van Lichtharts guite parten
 Gehoord had, gantsch ontdekt, maar 't ging hem niet ter
 harten;

Hy zeide, ik weet het wel, de Wacht die had Abuis,
 Hy had de Kaerel niet gesneën, maar kwam die sluis
 Juist over daar de Wachts, op 't schreeuwen, overkwaam-
 men,

't Is meêr gebeurd dat zy een eerlyk man meê naamen,
 En guiten, die het stuk bestonden, lieten gaan.
 Zo wist hy 't alles in de beste vouw te slaan:
 Dies zoekt gy wysselyk deze echt, door list, te ontvlieden;
 Myn Meester zal ook trouw de hand daar in uw bieden,
 Hy heeft my daatelyk het heele werk gezeid;
 Hoe hy met Dwinger, uw Papa, heeft overleid,
 Die al uw handeling acht enk'le veinzerijen,
 Om u van 't huuw'lyk dus van Lichthart te bevrijen,
 Dat al de Gekken, op dat hy beproeven mag
 Wat in uw boezem steekt, zich zullen dezen dag,

't Geen

't Geen anders nooit geschied, in 't openbaar vertoonen,
 Om uw dusdaanig van dit opzet af te troonen;
 Voeg u hier na: ik zal gaan krygen het gewaad,
 Daar wy de Gekken meê bedienen na haar staat.
 'k Zie Goeijetrouw, ik ga.

TWEDE TOONEEL.

GOEIJETROUW, VRIJEZIEL.

GOEIJETROUW.

Hoe durft ge u onderwinden
 Te wand'len op de plaats? Juffrouw, 'k dacht u te vinden
 In uwe Kamer, is 't niet best dat gy vertrekt?

VRIJEZIEL.

O neen! ik hou my met myn Masker steeds bedekt,
 Wanneer ik iemand zie, om niet bekend te werden.

GOEIJETROUW.

Maar, Juffrouw, blyft gy in uw voorneem noch volherden?
 Gy veinst u gek te zyn, ja komt zo ver, dat gy
 Besluiten dorst, en zelfs ook toestaan, om eens vry
 Te raaken van een echt, die uw bederf zou baaren,
 U in 't Verbeterhuis, als gek, te doen bewaaren.

VRIJEZIEL.

't Is beter dus geveinst, als aangegaan een trouw
 Met een, die al myn geld en goed verkwisten zou,
 Die my alleen beminde om zyn lichtmissig leeven,
 Door myne midd'len, bet den ruimen toom te geeven.
 Zyn wandel tuigt het, maar myn vader wil 't niet zien,
 En wil my dwingen hem de hand als bruid te biên,
 Daar Eedelhart, die my tot bruid heeft uitverkooren,
 Is, by myn Vader, zo gehaat, dat hy hem hooren
 Noch zien wil, schoon hy niets op hem te zeggen weet,
 En ik gelukkig was wierd ik aan hem besteed:
 Maar Lichhart, heeft het hart myns vaders ingenoomen,
 Door schyndeugd, en dit deê tot dit besluit my koomen,
 Om, onder dwaasheids schyn, klaar hem zyn blindigheid

Tetoonen, en hoe hy door Lichthart werd misleid,
 Wyl hy geenziets geloofd het ongebonde leeven
 Van Lichthart, 't geen hem vaak te kennen is gegeven.
 Maar, uwe Neef Pasop, heeft my straks doen verstaan,
 Wat hier om mynent wil al werden zal gedaan.
 De Gekken van dit Huis die zullen hier verschynen
 In 't openbaar, of licht myn veinzen mogt verdwynen,
 En ik een inkeer kreeg door hen te zien, wel nu,
 Wat dunkt u?

GOEIJETROUW.

Wel, dat zal vermaaklyk zyn voor u.

VRIJEZIEL.

Dit's van de Baas van 't Huis met voordacht dus bestlooken.

GOEIJETROUW.

Ik weet het al, en heb de Meester reeds gesproken,
 't Is een heel reklyk man, die net zyn waereld weet;
 'k Heb hem uw zaak verhaald, in 't lang en ook in 't breed,
 Hy heeft met uwe staat ten hoogsten meedelyden,
 Men vindze van zyn soort heel zelden zo beschyden;
 Ook is hy Eedelhart verpligt en heeft verstand,
 Geen wyzer Gekkevaâr is in het gantsche land,
 Hy weet heel aardig met zyn gekken om te springen;
 'k Heb hier wel eer gediend, ik weet van al zyn dingen,
 Daar is geen zotheid, of hy geeft 'er reden van.

VRIJEZIEL.

Ja, Goeijetrouw, dan is 't een heel verstandig man.

GOEIJETROUW.

De toeloop, die werd hier zo groot van alle soorten,
 't Zymans, of vrouwen, hoog, of laage van geboorten,
 Dat, zo 't dus voort gaat, na 'k kan uit deze eeuw vermoên,
 Heeft hy de Turk zyn land wel tot zyn huis van doen;
 Ja, Juffrouw Vrijeziel, dat is zo, wel te weeten.
 Maar, holla, deze praat zou my wel doen vergeeten
 De heele zaak waarom ik hier gekoomen ben.
 'k Kreeg van de morgen vroeg deez' brief van Eelhart, en
 Uw Goeijetrouw wist niet hoe dat zy 't best zou maaken,
 Dat deze brief bekwaam mogt in uw handen raaken,

'k Ver-

'k Vertrouwde , niemant als my zelve , dit te doen ,
 't Geluk heeft dan gewild dat ik moest herwaarts spoën ;
 Uw Vader , die op my gezet heeft zyn vertrouwen ,
 Zond my hier heen om naauw uw' hand'ling te beschou-
 Hy is vol achterdocht , en meend uw mymering , (wen ;
 Is maar een looze trek : 't geviel my zonderling
 Dat ik die last kreeg om van daag op u te passen.
 Uw vader zal te met uw koomen eens verrassen ,
 Veins dan maar wel ; ik hoop eer de avond noch genaakt ,
 Gy't hoekje van uw ramp zult boven zyn geraakt .

VRIJEZIEL.

Helaas !

GOEIJETROUW.

Wy zullen ons van daag hier wat vermaaken ,
 'k Weet de geleegenheid van 't Huis , en ken de Snaaken ,
 Pasop , myn Neef , zal ons hier in ten dienste staan ;
 Maar zie , daar komt hy met een arm vol kleêren aan .

DERDE TOONEEL.

PASOP, VRIJEZIEL, GOEIJETROUW.

VRIJEZIEL.

PAsop , wat zult gy nu beginnen met die kleêren ?

PASOP.

Daar moet ik my van daag zo wat meê transformeeren .
 Dit moet na de ord're van myn Meesters huis geschiên ,
 Gelyk ik heb gezegt , Nicht , heeft het vaak gezien .

GOEIJETROUW.

Ja , ja , ik weet van 't werk .

PASOP.

Dit Huis , propvol van gekken ,
 Kan net een Spiegel voor de heele waereld strekken ,
 Die toch vol gekken is , die van een yd'le waân ,
 Gelyk hier 't volk in huis , alt'zaamen zwanger gaan .
 Deze is verzot op geld ; die weêr op oorlogs zaaken ;
 Een ander zal de min ; die weêr den drank vermaaken ;
 Deez' weêr de Poëezy : kortom , een yder zot ,

Heeft

Heeft, als het spreekwoord zegt, zyn eigene Marot;
 Dat zal klaar blyken, uit die geen, die hier loosjeeren.
 Gy zult de zotheid straks zien anatomizeeren,
 Mejuffrouw Vrijeziel, en dat in zulk een soort,
 Waar onder 't grootste deel der gantsche waereld hoord.

VRIJEZIEL.

Wat zit hier al voor volk?

PASOP.

Dat aan u te verhaalen
 Viel veel te lang, 'k zal slechts een deel der principaalen
 Opnoemen daar de rest wel onder schuilen kan.
 Voor eerst, zo zit hier, een grootfnoevende Oorlogsman,
 Doch, 't is een bloede nar, die Waánheld is geheeten,
 En met inbeelding is van dapperheid bezeeten.

VRIJEZIEL.

Zit zulk een man voor gek? die zotheid is gemeen,
 Men vint'er, van zyn soort, wel duizend tegen een.

GOEIJETROUW.

Dat's waar, Juffrouw, de Kryg, geeft zulk een volk met
 hoopen.

PASOP.

Ook zit'er een, die zich heeft arm en zot gezoopen,
 Uit... Zoet, hoe noemd hy 't ook? Ja, uit de Hengstebron;
 Och! geen waánwyzer zot, als hy, zag ooit de Zon;
 Hy noemd zich Rymaart, hy doet niet als vaerzen maaken,
 En kwam, daar door, hier in 't Verbeterhuis te raaken.

GOEIJETROUW.

Hoe, raaktmen daar door in 't Verbeterhuis? is 't waar?
 Och! dan beklag ik de Poëeten allegaar!

Poëeten schar, voorwaar, 'k heb met u meedelijen!
 Want raakt gy hier in huis, zo moet men 't huis verwijen.

VRIJEZIEL.

Kan 't zyn dat niemand van dat volk zich aan Homeêr
 Wil spieg'len, die daar door tot beed'len kwam wel eer!
 Waanwysheid, doet'er veel haar middelen verschryven.

GOEIJETROUW.

Ja, neem Waanwysheid maar eens weg, wat zal'er blyven?

Wy!

Wyl heel de waereld toch bestaat in waan en schyn,
En yder een zyn uil steeds meend een valk te zyn.

VRIJEZIEL.

Dat is zo, Goeijetrouw, gy hebt dat niet geloogen.

PASOP.

Noch zult gy in dit Huis een jongeling beöogen,
Die, door inbeelding, op een Schoonheid is verliefd,
Die nergens is op aard; hy is in 't hart gegriefd
Zo diep, dat hy niet doet als van zyn schoone spreken,
Zyn naam is Lievert.

GOEIJETROUW.

O! met zulleke gebreeken

Van zothed zyn nu al de Minnaars meest besinet.

PASOP.

Hier is ook iemand van zyn vrenden in gezet,
Die Dunkryk heet, die niet en heeft om van te leeven
Als 't geen zyn vrenden tot zyn onderhoud hem geeven,
En deze Gek beeld hem vast in te zyn heel ryk;
Ja zo, dat niemant in het Land hem is gelyk,
Pocht van zyn Landen, en ontelb're heerlykheden,
En zet die zomtyds eens in rijen, en gelceden,
Spreekt altyd van zyn geld, en is geen stuiver heer.

GOEIJETROUW.

Och! zulke Dunkryks zyn'er in dit Land wel meêr,
Die altyd op haar geld en heerlykheden stoffen;
Die gekheid word hier schier zo groot, als by de Moffen:
Maar, Neef Pasop, ei! zeg, zit hier die vader noch,
Met zyn drie Dochters?

PASOP.

Ja.

GOEIJETROUW.

Ei lieve! zeg me toch

Of die in 't openbaar meê hier verschynen zullen.

PASOP.

Gewis.

GOEIJETROUW.

Och! Juffrouw, 'k wed je zoud niet in de spullen

Zyn

Zyn willen, voor te zien, deez' vier haar zottigheên.
 De Vader, Waarnar, wil zyn Dochters steeds besteên
 Ten Huuw'lyk, en kiest, in gedachten, by douzynen
 Schoonzoonen; hy mogt nooit hier op de plaats verschynen,
 Om zyne malligheid, zyn Oudste Dochter die
 Heet Waanschoon, en die is de zotste van de drie.

VRIJEZIEL.

Hoe, is ze daarom gek, om dat zy schoon wil heeten?
 Is niet de Jufferschap meest met die waân bezeten?

GOEIJETROUW.

Ja, Juffrouw Vrijeziel, dat 's waar, maar geef wat tyd,
 't Is een Zottin die meend dat yder een haar vryd,
 Dat haare schoonheid heeft op aarden geen gelyken,
 Dat elk verliefd werd, die haar maar komt aan te kyken,
 En ze is zo raar gekleed, besmeerd, gemoest, gekruld,
 Dat zonder lachchen, gy haar niet aanschouwen zult;
 Haar twee Gezusters zyn ook vol van zotte grillen,
 De jongste zou wel steeds Commedies maaken willen,
 Zy heet ook Dichtlief; en dat heeft haar gek gemaakt;
 En de and're, Heldelief, is in 't verstand geraakt,
 Door Alexanders daân gestaadig te doorlezen.

PASOP.

'k Meen 't ons wat moeiten kost dat volkje te geneezen.
 'k Zwyg van Lichtmissen, die hier in een groot getal
 Vast zitten, maar ons maakt het meest gebrui van al
 Een Vrouwensch, zy is met een booze kop bezeten.

GOEIJETROUW.

'k Vrees dat uw Meester daar nooit middel toe zal weeten,

PASOP.

Ja, Goeijetrouw, dat vrees ik ook, en kon hy dat,
 Dan mogt ons Huis wel ruim zo groot zyn als deez' Stad.
 Zwaarmoedige kan hy, door zang, en dans, verblijven,
 En ook geneezen; ja, kortom, wat frenezijen
 Daar zyn, hy helptze, 'k zie zyn kuuren zyn heel goed;
 Maar voor een boos wyfs kop is 't mis al wat hy doet.
 Vaarwel, Juffrouw, 't werd tyd dat ik my ga verkleeden.

GOEIJETROUW.

Ei, Neef, laat ik van daag eens in uw plaatze treden,
 Om onze Juffrouw te vermaaken, want gy weet
 'k Heb, toen 'k hier woonden, in uw plaats, my vaak ver-
 kleed.

PASOP.

Ik ben te vreên.

GOEIJETROUW.

Ga heen, ik zal straks by u koomen.

VIERDE TOONEEL.

VRIJEZIEL, GOEIJETROUW.

VRIJEZIEL.

M Aar, Goeijetrouw, waar toe hebt gy dit voorgenomen?

GOEIJETROUW.

Alleen tot uw vermaak, Mejuffrouw Vrijeziel;

Wat zou ik aars veel doen van daag?

VRIJEZIEL.

Nu, zo't geviel,

Dat u myn Vader nu eens zag in and're kleêren,

Wat zoud gy zeggen?

GOEIJETROUW.

Dat ik, om u af te keeren

Van zotheid, u dit, als ten spiegel, heb gedaan.

Lees Eelharts Brief, terwyl 'k my zal verkleeden gaan;

'k Laat u zo lang alleen.

VRIJEZIEL.

Maar, hoe! wat zal dit weezen?

Pasop komt loopen uit zyn magt, dit doet my vreezen.

Pasop, wat is 'er gaans? uw komst ontstelt my, ach!

VYFDE TOONEEL.

PASOP, VRIJEZIEL, GOEIJETROUW.

PASOP.

DAar is geen zwaarigheid. Ik kom, om dat ik zag
Heer Dwinger, uw Papa, met myne Meester spreken,
Hy trad in huis zo als ik van u was geweeken.

VRIJEZIEL.

Ik dank u voor deez' dienst.

GOEIJETROUW.

Kom, Neef, gaan wy maar heen,
'k Moet my voor Waanheld eens, als een Belloon, verkleên.

ZESDE TOONEEL.

VRIJEZIEL *alleen*, lezende de Brief van Eedelhart.

MEjuffrouw Vrijeziel, ik heb, tot noch toe, uw Vader
Dwinger, vergeeffsch, Lichtbarts goddeloos leeven
doen bekend maaken: doch het is zo ver met hem gekoomen, dat
zyn Voogden hem willen vast zetten, zy zullen uw Vader zelfs
koomen waarschouwen. Schoon men zegt, dat gy buiten zinnen
zyt, ik twyffel geenzints aan uw verstand, en hoop u, in 't kort,
in vryheid, en tot myn Bruid te zien. Vaar wel.

Uw Dienaar Eedelhart.

Dat geef den Hemel; doch myn pligt doet my dit vlieden,
Tot dat myn Vader my uw Huw'lyk zal gebieden.
Misleide Vader! heb ik myn gehoorzaamheid,
En schuld'ge Kinderpligt u immer wel ontzeid?
Vergeef my, dat de min, om myn verderf te keeren,
Uw keur my weig'ren doet, uit nood, en veinzen leeren.
Engy, myn Eedelhart, wacht, met my, met geduld,
Of 't noodlot wil dat gy myn Bruigom weezen zult.
Maar, 'k zie dat Dwinger, myn Papa, komt herwaarts
treeden.

[O Lief-

O Liefde! help my toch myn veinzery bekleeden!
 'k Zal, onder dwaasheids schyn, hem Lichtharts sieltery
 Nochmaals opnoemen, of't gebeuren moegt, dat hy
 Daar door bewoogen wierd, om Lichtharts snoode stukken
 Bet te onderzoeken, die myn hart zo vinnig drukken.
 Ik moet my houden of ik hem niet had gezien.

ZEVENDE TOONEEL.

DWINGER, VRIJEZIEL, *zich veinzende te mymeren.*

DWINGER *spreekt, in't uitkoomen, tegen iemand
 van binnē.*

'k **W**il dat zy Lichthart trouwd, ik moet haar eens bespiēn.

VRIJEZIEL.

„Neen! Eedelhart, 'k zal nooit....

DWINGER.

„'k Hoor haar van Eelhart spreken;

„Zy ziet my niet, ik hoop, ik zal haar looze strecken

„Nu haast ontdekken, en zien of zy veinfd, of niet;

„Ik moet voort luisteren.

VRIJEZIEL.

„Of gy uw trouw my bied,

„'t Is al vergeeffsch, schoon elk uw deugden kend, en waar-
 den.

„'k Wil, zonder Vaders last, die nimmermeēr aanvaarden.

DWINGER.

„Nu spreekt zy met verstand, als een gehoorzaam Kind,

„'k Wil hoopen, dat zy zal tot Lichthart zyn gezind.

VRIJEZIEL.

„Myn Vader Dwinger wil, dat ik zal Lichthart trouwen;

„Doch hy zal Vrijeziel nooit, als zyn Bruid, aanschouwen;

„Het is een Lichtmis, my is daat'lyk noch gezeid....

DWINGER.

„Nu hoor ik 't klaar, haar doen is maar hartnekkigheid,

„Zy is niet gek, maar stout; zy zal met Lichthart paaren,

„Of 'k zal haar in dit Huis, voor altoos, doen bewaaren.

VRIJEZIEL.

„Spreek ik met Lichthart? 'k dacht, dat ik met Eelhart
sprak.

„Help! hy staat na myn eer, 'k verschuil my onder 't dak.

D W I N G E R.

Sta, Vrijeziel, waar heen? ik heb uw veinzerijen
Bespied.

VRIJEZIEL tegen Dwinger.

Is 't waar, Mevrouw? komt Lichthart u ook vrijen?
Zyt gy aan hem verloofd? wat zegt gy, Heer, is 't waar,
Dat hy veel Juffers van plezier houd hier en daar?

D W I N G E R.

Hou op, 't is lang genoeg geveinsd, 'k zal u wel dwingen
Tot.....

VRIJEZIEL.

Ja, kwam hy de Wacht, die nacht, met list, te ontspringen?
Was hy weêr dronken? vocht hy met het mes? ô pyn!
Zal zulk een Ondeugd dan myn Bruigom moeten zyn?

D W I N G E R,

Het is een schik'lyk Heer, het zyn maar lasteringen
Van Eelharts minnenyd, die uitstrooid....

VRIJEZIEL.

Weet deez' dingen
Myn Vader wel? neen: ja, 't is hem bekend gemaakt;
Drie duizend gulden, op een avond, kwyt geraakt,
Met dobb'len! speeld hy valsche? is Lichthart elk een schuldig?

D W I N G E R.

Speeld gy geen valsche rol? uw taal maakt me onverduldig;
'k Zeg, Vrijeziel, gy.....

VRIJEZIEL.

Hoe! had hy vergif gekocht?
Rampzaal'ge Vrijeziel! waar waard gy toe gebrogt,
Zo gy, met Lichthart, u in 't Huuw'lyk had begeeven?
Dacht hy, kort na de trouw, myn Vader om het leeven
Te brengen, om zo heer te werden van zyn goed?

D W I N G E R.

„Wat taal is dit? ik kryg een grilling door myn bloed.

„Nu

„Nu zie ik, dat zy in haar hartfens is geslaagen.
Bedaar, myn Kind.

VRIJEZIEL.

Waarom? ik heb geen stof tot klaagen.

Zyt gy daar, Goeijetrouw, ei! wilt niet van my gaan,
Men heeft my daat'lyk iets van Lichthart doen verstaan,
Waar door ik reën heb om my hertig te verblijven,
Want Lichtharts Voogden zyn bekend zyn schelmerijen,
Zy willen heim'lyk hem vast zetten, is 't niet schoon?
Myn Vader werd wel licht van daag by hen ontboon;
Ha! ha! wat lach ik.

DWINGER.

Ach! keer weder tot uw zinnen!

Myn Dochter, laat myn wil uw fleegheid eens verwinnen,
Zie my eens aan, ik ben uw Vader, hoor na my,
't Geen gy van Lichthart zegt, is enk'le raazerny.

VRIJEZIEL.

Ach! Vader, zyt gy hier?

DWINGER.

Ja, Kind, geef u tot reeden,

Aanvaard een Bruigom na uws Vaders zinlykheden,
Vertrouw, dat ik niets, als uw heil, bezorgen zal.
'k Heb reën te twyf'len dat ge uw zelve veinid als mal.
Om zo myn voorneem, 't geen toch niet zal zyn te breeken,
Te hind'ren; want ik hoor na bidden, noch na smeeken.
Eens Vaders wil strekt steeds een Dochter tot een wet;
Ja, zy doet kwaalyk, zo zy zich daar tegen zet:
En, 'k neem, 't viel heel slecht uit, 't geen hy haar had ge-
heeten,
Zy troost zich, dat haar ramp haar niet kan zyn geweeten.

VRIJEZIEL.

Zyt gy de Snijer? zyt gy, uit myns Vaders laft,
Alhier gekoomen, op dat gy myn Bruids kleed paff?
Maar, hoe! wat zie ik? 'tis myn Vader! kan 't gefchieden,
Myn Heer, ei! laat my een verderf'lyke echt ontvlieden.
Myn trouw, met Lichthart, baard gewis myn ondergang.

D W I N G E R.

Gyzingt uw oude zang, ho, ho, 'k heb die al lang
 Genoeg gehoord, hoe 't zy, ik ben niet te beleezen,
 En zyt gy gek? goed, 'k bragt u hier om te geneezen,
 De midd'len zullen straks daar toe in arbeid gaan;
 Doch, dat gy gek moet zyn, fla 'k nu geen twyffel aan;
 Wyl 't een Zottin is, die veel liever by de Gekken
 Wil wonen, als een echt, na 's Vaders zin, voltrekken.
 Gy kund uw spieg'len aan de Gekken, ik ga heen,
 En hoop die spiegel zal uw brengen tot de reën.
 Daar zie ik al een Gek: 't is Waanheld, dien verwaaten,
 En blooden Krygsman, 'k zal hen wat alleenig laaten.

A C H T S T E T O O N E E L.

WAANHELD, VRIJEZIEL *gemaskert, heen en weer
 wandelende.*

WAANHELD.

Wie wandeld daar? een Amazoon? hoe! heeft het schyn,
 Dat een van haar myn zwaard noch zou ontkoomen
 zyn?

Daar 'k uitgerooid heb al die op het aardryk woonde
 Van dat geslacht, om dat myn Moeder my eens hoonde,
 Die de allerfiersten is van de Amazoons geweest:
 Waar door myn Vader Mars, zo vreeslyk wierd bevreesd,
 En zorgden dat ik ook myn Moeder mogt verpletten,
 Zyn kracht inspanden, om myn voorneem te beletten;
 Doch, ik zulks merkende, heb hem van stonden aan
 Verklaard voor vyand, en den oorlog aangedaan,
 Gedaagd, om lyf om lyf te vechten; maar myn krachten
 Wel kennende, dorst hy my niet in 't veld verwachten,
 Maar snapten, met een snap, ten Hemel, ging de Godn
 Vertellen, hoe hy was gevlooden voor zyn Zoon;
 Zy, meêr bevreesd voor my alleen, als voor de Reuzen,
 Die eertyds trachtete haar mogentheid te kneuzen,
 Verkooren fluks de Zon, om my met vader Mars

Weêr

Weêr te bevreedigen : maar hy vond my zo bars,
 En wreed, dat hy niet zag hoe dat hy 't best zou stellen ;
 'k Stond eind'ling toe dat hy van ons zou 't oordeel vellen ;
 Dus wees hy, Mars zou Mars zyn van den Hemel, ik
 Van 't Aardryk, en alleen des heelen waerelds Schrik.
 Ik keurden 't goed, en liet my daar meê vergenoegen ;
 En, om de Zon weêrom in dank iets toe te voegen,
 Zo heb ik hem, die dag en nacht steeds loopen most
 Rondom de waereld, van dat zwaare werk verlost,
 En zei : gy zult voortaan maar stil staan, en niet draaijen,
 Want de aarde, en hemelsk loot zal nu steeds om u zwaaijen ;
 Dus heeft myn schikking dan het oud gevoel verkeerd ;
 't Is Waanheld, die daar van als Baas moet zyn geêrd.
 Schrik, Waereldlingen, schrik, wacht u myn werk te
 wraaken,
 Op dat 't Heelal niet tot een kerkhof komt te raaken,
 En weet, dat alles wat men ooit van Helden schreef
 Maar loogens zyn, wyl ik het al alleen bedreef.
 Wel, hoe ! hier komt zich noch een Amazoon vertoonen.
 Sa, gy zult sterven.

NEGENDE TOONEEL.

GOEIJETROUW *gekleed als een Belloona*, VRIJE-
 ZIEL *gemaskert*, WAANHELD.

GOEIJETROUW.

WAt?

WAANHELD.

Neen, neen, 'k wil u verschoonen,
 Gy met uw beide zult voorbooden van myn faam
 Verstrekken, en alom verbreiden myne naam ;
 'k Verzwoer op 't Vrouwvolk ooit meêr myn geweer te
 trekken.

Ik ga.

GOEIJETROUW.

Sta, Waanheld, zie wie zich hier komt ontdekken,

Ik ben Belloona, de Godin van 't Oorlogslot.

WAANHELD.

Ik Mars op aard. Vaar wel. Och!

GOEIJETROUW.

Blyf maar staan.

WAANHELD.

Zo zot

Niet, och! och! och! 'k voel dat de Zon my heeft be-
droogen,

Ik zie myn Marslykheid, in rook en wind, vervloogen,
De schrik maakt dat ik op myn beenen pas kan staan.

GOEIJETROUW *krygt een houte sabel van
haar zy, die ze in de scheê steekende
Waanheld geeft.*

Kom, dapp're zoon van Mars, vat dezen sabel aan,
Die ik u kom tot loon van uwe daaden schenken,
Daar kund gy de Godin des Oorlogs by gedenken,
Ze is van Vulkaan gesmeed, in schuim van Tarters bloed
Gekoeld; aanvaard ze.

VRIJEZIEL.

Hoe! gy beefd.

WAANHELD.

Gantsch niet, dat doet

Het Oorlogsbloed, 't geen fors komt door myn lichchaam
zweeven.

Om dat de Krygsgodin my zulk een eer komt geeven;
Het is een trilling, die myn dapperheid verbeeld,
En zulke helden in 't gemeen door de aad'ren speeld.

VRIJEZIEL.

'k Geloof 't; Belloona heeft zulks dikwils ondervonden.

WAANHELD.

Godin, door deze gift hebt gy my zo verbonden,
Dat ik steeds toonen zal hoe zeer ik uw bemin,
En dat de Kryg alleen beheerd myn ziel en zin.
Vaar wel.

TIENDE TOONEEL.

VRIJEZIEL, GOEIJETROUW.

GOEIJETROUW.

EIzie, hoe trots gaat hy daar heene treden.

VRIJEZIEL.

Ja, had gy eens gehoord hoe hy heeft opgesneeden
Van zyne dapperheid.

GOEIJETROUW.

Dat's my genoeg bekend,

Ik ben zyn zottigheid noch wel van ouds gewend.

Gaan wy uw Vader zien, met een, een soort van Snaaken,
Die Zang en Danslust kwam puursteeken gek te maaken.*Einde van't Eerste Bedryf.*

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

D W I N G E R, G O E I J E T R O U W *in het gewaad
van Belloona.*

G O E I J E T R O U W.

Z O heeft u Lichthart dan geraân, dat gy uw Kind
Zoud vast doen zetten? wel, 'k beken dat hy haar mind.

D W I N G E R.

Ja, 't is zyn raad geweest, door dien hy van gedachten,
Gelyk als ik was, en haar doen geen zotheid achten,
Maar puure veinzery. 'k Heb haar hier straks bespied,
En ook gesproken.

G O E I J E T R O U W.

Wel, wat dunkt u?

D W I N G E R.

'k Weet het niet;

Myn lieve Goeijetrouw, wil my uw bystand toonen,
Ik zal 't, te zyner tyd, heel rykelyk beloonen,
Dat gy uw zelf verkleed, staat my byzonder aan;
Maar, haare zottigheid zou die wel overgaan,
Door 't middel dat men daar toe in het werk gaat stellen?

G O E I J E T R O U W.

Och, myn Heer Dwinger, wil u zelfs maar niet eens
kwellen,

Dat 's zonder twyfel, en indien 't niet aan zou gaan,
Het hoofd der Gekkevaars had zulks geenzints geraân.
Ik beel my in, dat wy, van nu af aan, al winnen;
Zaagt gy niet, hoe de Zang, en Dans, haar dwaaze ziennen
Bedaarde? zy sprak veel verstandiger, myn Heer.

D W I N G E R.

Dat 's waar: maar zomtyds trad zy my wat op myn zeer,
En schoot een taal uit, die my gantsch'lyk kwam mishagen.

G O E I J E T R O U W.

Dat is geen wonder, ze is noch vol van zotte vlaagen,

Al spreekt zy nu en dan een wys'lyk woord, men kan 't
 Wel hooren, dat zy is geslaagen in 't verstand;
 Want al de Gekken, die zy ziet acht zy voor Wyzen,
 Zy doen ook wat zy doen, zy zal het altyd pryzen.

DWINGER.

Ja, Gocijetrouw, had zy haar zinnen weêr, ik zou,
 't Mogt gaan zo 't wilde, haar doen weezen Lichtharts
 GOEIJETROUW. (Vrouw.

Ik zie uw Vrijeziel, uw Dochter, herwaarts treden;
 'k Zal my, om haarent wil, weer anders gaan verkleeden.

DWINGER.

Goed, 'k zal 't vergelden.

TWEEDE TOONEEL.

VRIJEZIEL, DWINGER.

DWINGER.

WEL, hoe gaat het al, myn Kind?
 VRIJEZIEL.

Vry wel, Heer Vader; maar, 't geen ik heel vreemd bevind,
 Is, dat men my graag wys zou maaken (kon 't geschieden)
 Dat wy zyn in een Huis, alwaar men gekke lieden
 Weêr by haar zinnen brengt: maar 't heeft in 't minst geen
 schyn,

Dewyl hier 't volk is, als alom de menschen zyn.

Zie, daar komt Waanheld, een Kaptein, vol dapperheden;
 Gints naderd Rymaart, een Poët: wilt op haar reden
 Eens letten; zulk volk gek?

DWINGER.

Ja, Kind, dat is gewis.
 Wie kend 'er een Poët, die niet vol gekheid is?
 Ook geeft Erasmus Lof der Zotheid klaar te kennen,
 Dat wyze lieden tot den Kryg ondienstig benaen.

Daar staat, Demosthenes was wel een heel wys man,
 Maar een slecht krygsheld.

VRIJEZIEL.

Dat gaat deze Liën niet an.

DWIN-

D W I N G E R.

't Is nochtans waar, al die hier zyn, zyn buiten zinnen.

V R I J E Z I E L.

Laat ons dan luiff'ren.

D E R D E T O O N E E L.

W A A N H E L D *van de eene zy*, R Y M A A R T *van de andere zy komende*. D W I N G E R *en* V R I J E Z I E L *ter zyden*

W A A N H E L D, *ziende Rymaart eenige gebaarden maaken.*

W At wil Rymaart weêr beginnen,
Die zich puur arm, en zot, aan lompe vaerzen schreef?
Dat zyn grimassen! 't hoofd vol rimpels, 't aanzigt scheef,
Hy byt de naagels van zyn handen, dat zyn bliken!
Hoe dapper dat ik ben, zyn weezen doet my schrikken.

R Y M A A R T.

O blonde Krulbol, van den hoogen Helikon,
Schenk my, tot dronkens toe, nu 't nat der Hengstebron!
Maak los de banden van myn geest, door rymeryen
Bezwangerd, dat ik my wydlustig mag verblijven
In de eed'le Dichtkonst, en, in vaerzen net van snee,
Uitdrukken 't groote Feest van vader Evoë.
Hoe zal 't begin best zyn? 'k ben warrig van gedachten;
'k Zal van de Muzen eerst noch bystand moeten wachten;
Myn harffens tuimelen gestaâg van 't een op 't aâr.
Kom, Muzen! help my toch!

W A A N H E L D.

Och! 't is een Tovenaar!

De Vent roept muizen aan, ik beef.

R Y M A A R T.

O! 't wil niet lukken.

W A A N H E L D.

Och! hy word dol, 't is of hy wil zyn hair uitrukken.

R Y M A A R T.

Sa, Geesten, zyt toch vlug, ach! Evoë, sta by!

W A A N

W A A N H E E L D *loopt verbaast weg.*

Ik vlugt eer dat ik hier raak laelyk in de ly.

V I E R D E T O O N E E L .

R Y M A A R T . D W I N G E R *en VRIJEZIEL ter zyden.*

D W I N G E R .

„ H O e loopt die Krygsmā? wel! zyn dit geen klaare bly-
 „ Van zotheid? (ken

V R I J E Z I E L .

„ Zacht, myn Heer, wilt noch geen vonnis stryken,
 „ 'k Weet niet dat loopen juist zo sterk na zotheid ruikt,
 „ Wyl't is een goed geweer voor die 't in tyds gebruikt.
 „ Maar, let op deez'.

D W I N G E R .

„ 't is een Poët, zelfs na uw zeggen,
 „ Dat hy een Zot is, is dat noodig uit te leggen?

R Y M A A R T .

Ha! 'k heb 't gevonden!

D W I N G E R .

„ Goed, bewaar het.

R Y M A A R T .

Myn gedicht

Zal nu 't dol dronke feest klaar brengen in het licht.
 Voor eerst zo naaderen een deel boksvote Goden,
 Dat eezeloorig goed, vol dardelheid, ontbooden
 Van vader Bromius; Najaaden onvertuit,
 Geleiden, met gezang, Arjadne, Bacchus bruid;
 't Air moet meê dronken zyn zo 't werk zal zyn ter eeren,
 Een dronke Componist diend dit te componeeren, (neen:
 Op dronke woorden; want hier voegd niets nucht'rens,
 Na haar komt kruipende aan, dien zatten beest, Sileên,
 Hy is gevallen van zyn Ezel, och! zyn Knechten
 Die hebben werk om weêr dien Dikbast op te rechten:
 En Jonker Comus werd, wyl hy geen Reekeling,
 Noch Raf, noch Bokkings brengt, in eene ronde kring
 Van zatte Saters, een broonddronken schaar, gedwongen

Te haalen, met 'er vaard, twee duizend Offetongen.
 De dronke Boteris danst hier een dronke dans,
 Wyl Bacchus, onder een gevlochte wyngaardkrans,
 Van zyn Bacchanten, by zyn Bruidje werd gedraagen:
 Maar 'k zie, het Feest dat werd gestoord, door onweêrs
 vlaagen,

En jaagd de Saters, van ruigmoszig hair begroeid,
 In hunne hoolen, wyl Eöol zeer vreez'lyk loeid.
 Eizie, hoe rollen de Bacchanten, en Najaaden
 Daar overhoop, elk is op 't hoogst met vrees belaadend,
 Ze ontschuilten 't onweêr: best verberg ik my, met een,
 In deze kromme rots van kromkronk'lige steen,
 Tot dat den hemel, en het aardryk weêr verlicht is.

Hy gaat tegen een Boom staan.

D W I N G E R.

„Deez' Kwiebus al zo krom en dronken, als zyn dicht is.

V R I J E Z I E L.

„Dat is Poëete zwier, en groote Dichters taal.

D W I N G E R.

„Eizie! daar blyft hy staan zo styf, gelyk een paal.

R Y M A A R T.

Hoe staat het met de lucher? 'k moet eens het hoofd uit-
 fleeken;

De bui is over, 'k zie, het onweêr is geweeken;

Ik ga na huis, op dat ik voort myn vaers voltrek'.

Maar, daar komt Lievert, dien altyd verliefden Gek,

Die zelfs een hartenschets kan doen in liefde blaaken;

Ik moet hem weêr zien 't een of 't ander wys te maaken.

D W I N G E R.

„Hier wil den eenen Gek den ander foppen.

V R I J E Z I E L.

„Tree wat te rug, men mogt ons zien.

„Zoet,

VYFDE TOONEEL.

LIEVERT, RYMAART, *als in gedachten staande.*
 DWINGER en VRIJEZIEL *ter zyden.*

LIEVERT, *ziende Rymaart.*

O Ch! dat is goed,
 Daar zie ik mynen vriend, die myn verliefde klagten,
 Door kracht van minnerym, zo 'k hoop, wat zal verzachten.

RYMAART.

„Volmaakte Schoonheid, ach! myn veeder is te licht,
 „Om al uw gaaven niet te noemen....

LIEVERT.

„'k Loof, hy dicht

RYMAART.

„Noch te begrypen, wyl uw welgestelde leeden,
 „Zeer ver te boven gaan alle aardfche schoonigheden;
 „Vergeef my dan dat ik myn krachten acht te kleên,
 „Om af te maalen een, veel fchoonder als Heleen.

LIEVERT.

„Van welk een fchoonheid of Heer Rymaart toch mag
 fpreeken?

„Ik voel myn hart tot haar geheel in liefde ontfteeken.

„Ik kan niet duuren; 'k ga 't hem vraagen. 'k Bid, myn Heer,
 Verftoor u niet, zo 'k u belet.

RYMAART.

Wat's uw begeer?

Gy doet zeer kwaalyk, dat gy my nu komt verftooren?
 Ik moet een Schoonheid....

LIEVERT.

'k Heb het alles aan ftaan hooren,
 Heer Rymaart, wat gy van die groote Schoonheid fpraak,
 Uw reden hebben my op 't hoogft verliefd gemaakt;
 En zo ik noch uw Vriend, gelyk eertyds, mag heeten,
 (Vertrouw, dat ik geenzints ook 't loonen zal vergeeten)
 Zo zeg my toch waar die volmaakte Juffer woond.

RY-

RYMAART.

Dat waerelds pronkjuweel heeft zich straks hier vertoond.

LIEVERT.

Ha! had ik toen hier ook geweest.

RYMAART.

Ja, zouwe oogen
Meê hadden aangeschouwd het ongemeen vermoogen
Van die volmaakte, van die mensch'lyke Engelin,
Ik zorg, dat gy straks zoud gestorven zyn van min.

LIEVERT.

Ei! beeld my haar eens uit.

RYMAART.

Dat'sboven myn vermoogen,
Ik kan u haar niet, als gedoodverwd, slechts vertoogen;
't Kantoer van 't brein begreep, volmaakt, nooit zulk een
schoon;

Ze is ryzig van gestalt, fier, als een Amazoon,
En vet, en maager, bruin, en blank, haar hair goudgluurig,
En zilverkronk'liggeel, haar mond bloedkraal azuurig,
Haar waereldklootelyk gezicht glom, als een gloed
Van Etna; Heer, in 't kort, zy was puur melk en bloed;
Waar kwam natuur oit zulk een schepzel voort te brengen?
Wien, die haar ziet, zou 't hart van liefde niet verzengen?
Haar teed're....

LIEVERT.

Hou toch op, ik kan! ik kan niet meêr!
'k Val, door het denken aan die Schoonheid, schier om veer;
Uw groote geeft weet haar bezonder af te maalen;
Maar zeg, wat deed zy toch? wilt my dat ook verhaalen,
Sprak zy niet?

RYMAART.

Ja, haar spraak, en haar yvoore leên,
In schoonheid met eikaâr net kwaamen over een,
Haar styl van spreken, wie zou 't van een Juffer wachten?
Is krachtiger, myn Heer, als honderd dommekrachten,
Waar meê zy vyzeld, eêl van tong, en heusch van mond,
't Hartnekkigst onverstand uit diepe domheids grond;
Nooit

Nooit was een Juffer zo in redenkonst bedreeven.

DWINGER.

„Poëet, uw taal is goed om rotten te vergeeven.

LIEVERT.

Ach! Rymaart, 'tis gewis, uit 't geen gy hebt verhaald,
Dat zulk een Schepsel uit den hemel is gedaald.

Myn ingewand dat smelt, ik zal van liefde sterven,

Zo ik 't gezigt niet van die Schoone mag verwerven;

Ach! kan; door uw beleid; die gonst my niet geschiën

Dat ik haar eens aanschouw?

RYMAART.

Ja, 't avond wel misschien;

Vaar wel, ik ga na huis een Lofdicht op haar schryven,

Voor u.

LIEVERT.

Zo gy zulks doet, 'k zal eeuwig dankbaar blyven,

En toonen dat ik niet, om niet, uw dienst begeer,

O hoogverlichte Geest!

RYMAART.

Vaar wel.

LIEVERT.

Vaar wel, myn Heer.

ZESDE TOONEEL.

LIEVERT. DWINGER en VRIJEZIEL *ter zyden.*

LIEVERT.

O Min! hoe gaauw kund gy de harten ook verov'ren,
Uw konst werd, niet vergeefs, genoemd natuurlyk
tov'ren,

Wyl een verhaal slechts, van een Schoonheid my gedaan,
Myn hart van liefde straks in volle vlam doet staan.

'k Ben onder Venus Star gewisselyk gebooren;

Zo ras als ik maar van een Schoonheid kom te hooren,

Of my op straat maar een van 't Jufferlyk geslacht

Ontmoet, voel ik my in het net der min gebragt,

En zo verward, dat ik daar nooit weet uit te breeken;

Vermids nu deez', dan die my komt in liefde ontsteeken:
De een roemd eens Juffers hair, en de ander haar gezigt,
Waar door my aanstonts treft een schicht van Venus Wicht;
Maar nooit kwam een verhaal zo diep myn borst door-
grieven,

Als dit van Rymaart, en, wat mensch zou niet verlieven
Op zulk een Schoonheid, als hy my heeft afgebeeld,
Daar, al wat schoon kan zyn genoemd, volmaakt in speeld?
Hoe jaagd myn pols, hoe slaat myn hart, ach! puik der
Vrouwen,

Zal ik eerst t'avond, ach! dat melk en bloed aanschouwen?
Dat zilverkronk'lik hair, schoon, geel, die Etnaas gloed
Van oogen maaken my, van min, gelyk verwoed.
Helaas! ik kan zo lang niet wachten! myn gedachten,
Te driftig in de min verward, doen al myn krachten
Bezwyken, ach! ik zwym.

DWINGER.

„Is deez' niet mal?

VRIJEZIEL.

„Wel neen,
„Van liefde zwymen is by minnaars heel gemeen,
„Vraag zulks slechts 't Jonkerschap, zy zullen 't wis be-
„Maar, gints komt Waanschoon. (aamen.

DWINGER.

„Dat zy zot is kan men raamen
„Uit haar kleéaasje.

VRIJEZIEL.

„Hoe! gaat dat dan vast, Papa?
„In haare kleeding volgt zy 't Jufferschap maar na:
„Hoor haar eerst.

ZEVENDE TOONEEL.

WAANSCHOON, LIEVERT *in zwym.* DWINGER
en VRIJEZIEL ter zyden.

WAANSCHOON, *hebbende Lievert zien zwymen.*

Lievert zwymt, zo ras hy my ziet koomen!
't Zien

't Zien van myn schoonheid heeft wis 't leeven hem be-
nodmen.

Wat ben ik vrees'lyk schoon! 'k zet nimmer voet op straat,
Of 't kost aan duizenden haar vryheid. Ach! wat raad?
De waereld raakt, in 't kort, door my heel uitgesturven,
Zo 'k my in 't openbaar meêr zal vertoonen durven.
Natuur verzinde zich toen zy my schiep zo schoon,
Zy smeede, en sloop een mes, als zy my bragt ten toon,
Waar door de Minnaars, die zy 't leeven kwam te geeven,
Op het aanschouwen van myn schoonheid, weder sneeven.
Zie daar de proef, hier leid al weêr een jonger Held
En sterft, die, door het zien myns schoonheids, is geveld.

LIEVERT *in zwym.*

Ach! waereldklootelyk gezigt, laat my uw straalen
Toch zien!

W A A N S C H O O N.

Hy's noch niet dood, maar, slechts gebragt aan 't maalen.
'k Zal, door een gonstlig woord, zyn droeffenis doen vliên,
Myn teder hart kan zyn elend niet langer zien.
Maar zoet, zo 'k deze nu doe een'ge gonst verwerven,
Zo zullen al de rest der Minnaars het besterven,
Uit spyt, en minnenyd, zo dra zy hooren, dat
Ik met deez' Vrijers kwaal meêlyden heb gehad;
't Waar al te wreed dat ik, om eene te behouden, (den.
Een oorzaak wierd, waar door veel duizend sterven zou-
Ach! ik zal moeten, zal de waereld langer staan,
Myn eigen zelve heel en al mismaken gaan,
Op dat geen Minnaars op myn schoonheid meêr verlieven,
Zo raak ik eenmaal vry van al dat harte dieven.

D W I N G E R.

„ Wat dunkt u, Kind, van dat laatlunkende Fatzoen?

V R I J E Z I E L.

„ Niets: want zy doet, en spreekt, gelyk meêr Juffers doen,
„ Na Waanschoons aart.

LIEVERT *in zwym.*

Kom, kom, wilt myne wond toch helpen!
Yvoor! azuur! koraal!

WAANSCHOON.

Ik mag u geenzints helpen,
 Rampzaalig Minnaar; doch, vertrooft u zelf, dat gy't
 Alleen niet zyt die dus, om myne schoonheid, leid,
 Geloof dat zy my zelf op't hoogst kan lastig weezen;
 'k Heb, 't zy ik eet of drink, geduuriglyk te vreezen
 Voor minfenyn, en dat by 't vleesch licht is geraakt
 Een stuk van 's Minnaars hart, die 't my dus eigen maakt,
 Om zo zyn hart een weg tot in myn hart te baanen;
 En, zal ik drinken, 'k vrees de wyn, met Vrijers traanen,
 Vermengd is. Oordeel nu eens zelve of dit geen pyn,
 Japlaag my weezen moet, zo gruw'lyk schoon te zyn.
 Ik zie daar Waarenar, myn Vader, 'k moet vertrekken;
 Houd u geduldig.

*In het weg gaan kust zy haar hand, en werpt
 die Lievert toe, en loopt haastig binnen.*

ACHTSTE TOONEEL.

WAARENAR, PASOP, LIEVERT in zwym.
 DWINGER en VRIJEZIEL ter zyden.

WAARENAR.

'k **B**ld, myn Vriend, wil my verstrekken
 Een Raadsman.

PASOP.

'k Heb geen tyd.

WAARENAR.

Ei lieve! blyf toch staan,
 En hoor eens hoe myn hart met zorgen is belaân:
 Ik heb drie Dochters, die bekwaam zyn om te trouwen.

PASOP.

Och! dat 's weêr 't oude werk.

WAARENAR.

Nu ben ik in benouwen,
 Wat Schoonzoons dat ik best voor my verkiezen zal,
 En kies 'er by my zelfs wel honderd daags.

DWIN.

D W I N G E R.

„Doet mal

„Dan noch by hem geen zeer?

W A A R E N A R.

En ik en vind geen reden,

Wanneer ik overdenk elk eens hoedanigheden,
 Om iemand afte slaan, zy zyn ook hoe ze zyn;
 Want, komt een Oude my in 't zin, na alle fchyn
 Zal die gezuiverd zyn van 't los en dartel leeven
 Der jonge lieden; maar, een jonge zal weêr geeven
 Meêr zoetheid aan myn Kind, en jong, mind 't Vrouw-
 volk meest;

Een Mooije Vrijer, van een hoog verlichte geest,
 Verdiend voor al myn keur, en is niet te verſmaaden;
 En, is 't een Laelyke, wel, 's nachts kan dat niet ſchaaden,
 Men ziet niet als men ſlaapt; en is 't een Vroolykaart,
 Ik denk, hy jaagd ons weg al wat het hert bezwaard;
 Een die wat ſtaadig is paſt beſt op zyne zaaken;
 Een die wat Hoofſch is zal ons Huis licht Eedel maaken;
 Een Trotsaart, denk ik, ſtaat altyd op zyn reſpekt;
 En, is 't een Korzele, o! hy wil niet zyn begekt;
 Een Bloodaart, denk ik weêr, zal alle twiſt ontwyken;
 Een die Voortvaarend is, geen goede kans verkyken;
 Een die wat Traag is, niet heel licht bedroogen word;
 Een die wat Fyn is, zal weêr niemand doen te kort.

D W I N G E R.

„Of 't komt 'er toe.

W A A R E N A R.

En is hy Grof, de menſchen vallen
 Thans over al wat grof: in 't kort, 'k weet onder allen,
 Niet een te noemen die verwerp'lyk is, door dien
 Ik in elk, hoofd voor hoofd, niet kan als voordeel zien.

P A S O P.

Wel, kies 'er dan drie uit.

L I E V E R T *in zwym.*

Laat my niet langer derven
 Uw byzyn, myn Godin, ik zal van liefde ſterven

Zo gy u niet vertoond.

PASOP.

Wel, wie zucht hier zo naar?

LIEVERT.

Een Minnaar, door de min, gebragt in doods gevaar.

WAARENAR.

Hy zal verliefd licht op een van myn Dochters weezen.

LIEVERT *opstaande.*

Ach! zoud gy Vader zyn van die my kan geneezen
Van myne minnesmart, van dat aanbidd'lyk Beeld,
Dat my, schoon ik haar nooit gezien heb, 't hart ontsteeld?
Ach! laat zy, bid ik, toch verschynen voor myne oogen,
Indien gy in uw hart hebt eenigzints meêdoogen
Met een Verliefde, 'k zal betoonen dat myn min
Haar schoonheid evenaard in grootheid. O! Godin,
Ik zal vernoegd zyn mag my slechts 't geluk gebeuren
Van u maar eens te zien.

PASOP.

Zie hier, nu kund gy keuren

Een Bruigom voor een van uw Dochters.

WAARENAR.

Ja, voorwaar,

Deze, en myn Waanschoon zou net zyn een zoet'lyk Paar.
Ik neem geen Schoonzoon als die zal zyn Vrouw beminnen;
Want al die 't Vrouwverbond, om geld of goed, beginnen,
Zyn van de goudzucht, en niet van de min, geraakt;
Daar rechte liefde alleen het Huuw'lyk maakt volmaakt.

LIEVERT.

Ach! Vader, wil myn smart een weinig licht'nis gunnen,
Geef my wat hoop.

WAARENAR.

Schep moed, gy hebt myn hart verwonnen,
Uw trouwe min zal u myn Schoonzoon haast doen zyn.

LIEVERT.

Zal ik, door u, dan zien 't eind van myn minnepyn?

WAARENAR.

Ja, van deze avond noch, gy kund omtrent ten achten,

My.

My, met myn Dochter, hier op deze plaats verwachten.

PASOP.

Ik weet niet of hy daar wel zeker op mag gaan;
Want, hoord ge een ander, zo zal deez' weêr achter staan.

WAARENAR.

Neen, neen, Pasop, ik wil, en zonder tyd verliezen,
Van daag de Schoonzons, die ik heb van doen, verkiezen.
Maar deze Minnaar die staat vast. Vaar wel, myn Heer.
Kom, laat ons gaan.

LIEVERT.

Vaar wel, 'k wacht te avond u hier weêr.

NEGENDE TOONEEL

LIEVERT. DWINGER en VRIJEZIEL *ter zyden.*

LIEVERT.

O Hemel! welk een vreugd, 'k zal dan die roem der
Vrouwen,
Dat waerelds Pronkjuweel, van avond noch aanschouwen!
Dit komt met 't zeggen van Heer Rymaart over een;
Ik mag my mid'lerwyl een weinig gaan vertreên.

TIENDE TOONEEL.

DWINGER, VRIJEZIEL

DWINGER.

J A, Kwiebus, loop maar heen: zyn gang zal niet wyd
strekken.

VRIJEZIEL.

Hoe dat?

DWINGER.

Om dat wy zyn in 't Beterhuis der Gekken,
Daar hy niet uit mag.

VRIJEZIEL.

Maar, is 't waar, Papa?

DWINGER.

Gewis.

VRIJE-

DE SPIEGEL

VRIJEZIEL.

Wel, wat doen wy dan hier zo zulks de waarheid is?
Laat ons na huis gaan, Heer Papa.

D W I N G E R.

Zult ge u dan voegen

Na myne wil?

VRIJEZIEL.

Waar in kan ik u vergenoegen?

D W I N G E R.

Daar in, dat gy u schikt te weezen Lichtharts Bruid.

VRIJEZIEL.

Ei lieve! hoor, Papa, wat aangenaam geluid
Van Instrumenten komt daar klinken in onze ooren?
'k Geloof men danffen zal, dat moet ik zien en hooren.

D W I N G E R.

Zy gaat, en antwoord niet, ik volg haar op de voet,
Op dat ik weet hoe dat ik met haar hand'len moet.

Einde van het tweede Bedryf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

EDELHART, GOEIJETROUW *in haar
eigen gewaad*, PASOP.

PASOP.

IK heb dan eind'ling, op uw beede u ingelaaten,
Heer Edelhart, op dat ge een oogenblik zoud praaten
Met uw Beminde, wyl Heer Dwinger, haar Papa,
Eens is na huis gegaan, en ongetwyfeld dra
Zal wederkeeren; dies, om niet bekaaid te raaken,
Verzoek ik dat gy toch uw reden kort wild maaken;
'k Zal uw Beminde, dat gy hier zyt, doen verstaan.

GOEIJETROUW.

Neen, neef Pasop, begin dat niet, dat zou niet gaan.

EDELHART.

Hoc dat?

GOEIJETROUW.

Heer Edelhart, zy zou te zeer verschrikken.

PASOP.

Geen nood, ik weet goed raad, en zal de zaak wel schikken;
De Gekken van dit Huis die koomen straks toch hier,
Zy vind, in die te zien, een ongemeen plezier,
Dit's kwanzuis 't middel om haar zinnen af te trekken
Van dwaasheid. Ik zal gaan, en zeggen dat de Gekken,
Dic nu wat eten, hier straks weezen zullen.

GOEIJETROUW.

Goed.

EDELHART *geeft Pasop een stuk geld.*

Hou daar, Pasop, dat's voor de moeite die gy doet.

PASOP.

Heb dank, Heer Edelhart.

DE SPIEGEL

TWEDE TOONEEL.

EDELHART, GOEIJETROUW.

GOEIJETROUW.

MAar, zeg hoe staan de zaaken,
 Heer Edelhart, dunkt gy de Bruijom noch te raaken
 Met Juffrouw Vrijeziel? ik vrees, met groote reën,
 Vermids haar Vader, met geweld, haar wil besteën
 Aan Lichthart, dien Schavuit, die om haar uit durft koomen;
 Ja, had zy tot de list haar toevlugt niet genomen,
 Haar tegenstreeven had lang vruchteloos geweest,
 En ik ben, op het hoogst, voor de uitslag, noch bevreesd.

EDELHART.

Haar trouw met Lichthart is het minst dat my doet vreezen,
 Zo slechts myn Vrijeziel maar heeft myn Brief gelezen,
 Die... Maar, wat 's dit? hoe! keerd Pasop dus schielyk weêr?
 Dit 's geen goed teken.

DERDE TOONEEL.

PASOP, EDELHART, GOEIJETROUW.

PASOP.

OCh! ik bid vertrek, myn Heer.

EDELHART.

Waarom?

PASOP.

Heer Dwinger is al wederom gekoomen.

EDELHART.

Helaas! zo ras, Pasop?

PASOP.

Ja, en ik ben vol schroomen,
 Dat hy u moog'lyk hier in Huis zien treden heeft,
 En daarom zich zo ras weêr herwaards aan begeeft;
 Myn Heer, 'k bid dat je gaat.

EDELHART.

Hoc! zonder eens te spreken
 Myn

Myn Vrijeziel? weet gy geen raad my te versteeken (frouw;
Op de eene of de and're plaats? maar, 'k zie haar. Ach! Juf-
Heb ik 't geluk noch dat ik uw gezigt aanschouw?

VIERDE TOONEEL.

VRIJEZIEL, EEDELHART, GOEIJETROUW, PASOP.

VRIJEZIEL.

MYn Heer, hoe komt gy hier? helaas! myn leeden beeven!
Ach! Eedelhart, ik bid, wil u van hier begeeven;
Zo myn Papa u kwam te zien wat ging my aan?
Gy weet hoe hy uw haat.

PASOP.

Ik ga op schildwacht staan.

EEDELHART.

Ach! mogt ik van uw gonst zo zeker zegepraalen,
Als ik wel moed heb dat zyn haat tot my zal daalen,
Wat heilstroom zag ik op myn hoofd reeds neêr gestort;
Wyl Lichthart, zo als ik u schreef, gewis in 't kort.

PASOP.

Haar Vader naderd gints.

EEDELHART.

Helaas!

VRIJEZIEL.

Wil toch vertrekken.

EEDELHART.

Ach! laat een gonstig woord my toch tot troost verstreken!

VRIJEZIEL.

Ga heen, en denk dat niets uw liefde tegenstaat,
Heer Eedelhart, als maar alleen myn Vaders haat.

VYFDE TOONEEL.

DWINGER, VRIJEZIEL, GOEIJETROUW.

GOEIJETROUW.

HOOR, Juffrouw, houd u zo wat mym'rig als te vooren,
En maak, al wand'lend', wat grimassen; 'kmoet eens
hooren

Waar-

Waarom dat uw Papa zo ras is weêr gekeerd:
 Daar is hy: och! hy ziet zo nors, wat of hem deerd?
 Myn Heer, wat let u? gy schynt heel met zorg belaauden;
 'k Dacht dat ge eens waard na huis gegaan.

DWINGER.

'k Heb my beraaden;
 Ik meende Lichthart te gaan spreken, maar, ik zal
 Tot morgen wachten. Hoe is 't met myn kind?

GOEIJETROUW.

Zo mal

Noch, als voorheen. Zie eens.

DWINGER.

Het zyn maar looze strecken,
 Want al zo ras ik maar van Lichthart kom te spreken,
 Zo is zy doof, en geeft heel averechts bescheid.

GOEIJETROUW.

Dat loof ik wel, myn Heer, want haare zottigheid,
 Acht ik, kan niemand zyn, als Lichthart, toegeschreeven.

DWINGER.

Hoe dat?

GOEIJETROUW.

Om dat hy haar zocht stil wat in te geeven,
 Wyl zy hem nimmermeêr te woord heeft willen staan.
 Maar, daar komt Waarenar, en Dunkryk, laat ons gaan;
 Die Kwiebus Dunkryk roemd steeds op zyn Geld, en Lan-
 Op Hooven, Heerlykheên, Fonteinen, en Waranden, (den,
 En and're zaaken meêr, daar by geen duit en heeft,
 Maar hier door 't onderhoud van zyne Vrienden leefd.
 Het zien der Gekken zal uw Kind licht doen bedaaren;
 Ik zal u binnen al het oov'rig best verklaaren.

ZESDE TOONEEL.

WAARENAR, DUNKRYK. *VRIJEZIEL ter zyden.*

WAARENAR.

J A, Heer, zyt gy zo ryk van haaven, geld, en goed?
 En gy verzoekt myn Kind tot Bruid? denk wat gy doet.
 'k Ben

'k Ben ook wel ryk ; maar , na gy my kwaamt af te maalen,
Kan , by uw moogenheid , myn rykdom geenzints haalen.

DUNKRYK.

Myn Heer , ik heb u slechts 't geringste deel ontleed ;
Ik ben zo ryk , dat ik myn rykdom zelf niet weet ;
Zo 'k al myn Landen , en ontelb're Heerlykheden
Opnoemen zou , mogt ik vry al den dag besteeden ;
De Vloeren van myn Huis zyn goud en zilvergeld ,
Wel zes duim dik , en op zyn kant , by een gesteld :
Ik heb Waranden vol van allerlei Dieren ;
De Hoven , waar op wy des Zomers gaan pleizieren ,
Zyn puur een paradys van wellust , daar , al 't geen
Natuur en konst ooit kwam te zaamelen by een ,
Werd in gevonden ; 'k heb Koolputten , 'k heb Kasteelen ,
'k Heb Wei- en Bouwland , Vee tot slachten en tot teelen ;
Ook heb ik noch . . .

WAARENAR.

Myn Heer , indien 't u niet verveeld ,
Verzoek ik dat gy me uw Plezierplaats eens verbeeld ;
Ik schep een zonderling vermaak in schoone Hoven.

DUNKRYK.

Die plaats passeerd Anguien , en gaat zeer ver te boven
Versailles , en alwaar me in Vrankryk hoog op roemd ,
Zo van Geboomte , als wel Fonteinen , en gebloemt ' ,
Den eersten Ingang slechts kan al haar glans verdooven.

WAARENAR.

Wat moet het binnenste dan al vermaak belooven ?

DUNKRYK.

Dat laat ik u , myn Heer , bedenken , want men kan 't
Niet uiten ; als men maar den Ingang , schoon beplant ,
Ten einden is , toond zich een Poort , Toskaans van order ,
Van Marmersteen gebouwd : die gaat men deur : wat vorder ,
Van Duiven , Paauwen , en bekoorlyk Pluimgediert ,
't Geen daar , met duizenden van tongen , tiereliert ,
Van Vyvers , vol van Vis , en honderd and're zaaken ,
Die in veel heerlykheên het beste deel uitmaaken ,
Doch hier het slechtste deel , zal ik maar overslaan.

Dan

Dan komt men op een Plaats daar Paarde en Wagens staan;
De Stalling, 't Boerehuis en Schuur, die mag, met eeren,
Bestaan, om Graaven en Baronnen te loosjeeren;
In 't midden van deez' Plaats is een Fontein geplaatst,
Een Triton, die een straal van ruikend water blaast.

WAARENAR.

Van ruikend water, Heer!

DUNKRYK.

Hoe! kan u dat verwond'ren?

De grond, daar hy op staat, is altermaal van ond'ren
Bepant met Cassia, en Nardus, 't Beeld is zelf
Van Amber opgemaakt; wat verder ziet men elf
Eerboogen, uit Porfier en Jaspissteen, gehouwen,
Na de ordonnantie van Scamotius, dien ouwen
Vermaarden Bouwheer, en in yder Boog, myn Heer,
Staan elf Fonteynen, die de wind draaid heen en weêr.

WAARENAR.

Maar, Heer, het Huis....

DUNKRYK.

Het Huis, dat heeft vier schoone Toorens

Van dartig voeten hoog, met Paerlemoer, en Hoorens,
En ander Zeegewas vertierd, en rust op meêr
Als honderd Pylaars van wit marmer, blinkt van veer
Gelyk een zilv're berg; en hoe het daar van binnen
Gesteld moet zyn, kund gy door 't buitenst wel bezinnen.

WAARENAR.

Dat's waar: maar, nu de Tuin?

DUNKRYK.

De Tuin, die spand de kroon

Van alle Tuinen, en is onuitspreek'lyk schoon
Van Boomen, Bloemen, en Fonteynen die'er vlocijen,
En al 't gezaaide en ook 't geplante doen besproeijen;
Kortom, zy is volmaakt, en, als ik heb gezeid,
Een Lustprieel, myn Heer, vol van wellustigheid,
Daar alles in is wat natuur of konst ooit teelde.

WAARENAR.

My dunkt 'k al wandel in dat Paradys van weelde.

Maar,

Maar, welk een is het, van myn Dochters, die gy liefd?

DUNKRYK.

Het is uw Heldelief, die my het hert doorgrieffd,
En die ik, lang vergeefs, myn min heb voorgedraagen.

WAARENAR.

Is 't moogelyk! kan haar uw rykdom niet bejaagen?
Durft zy zo ryk een Heer, als gy zyt, noch versmaân?
Hoor, schep maar moed, ik neem u voor myn Schoonzoon
aan;

Kom flus hier weêr, 'k zal haar voor u zien te bepraaten.
Zy komt, 'k wil u noch eerst alleen eens by haar laaten.

ZEVENDE TOONEEL.

HELDELIEF, DUNKRYK, VRIJE-
ZIEL *ter zyden.*

DUNKRYK.

MYn waarde Heldelief, zie hier uw Minnaar; hoe!
Ontwykt gy my? vertoef.

HELDELIEF.

Ik ben uw byzyn moê.

DUNKRYK.

Helaas! gy ziet my niet, of gaat voort voor my vlugten.

HELDELIEF.

Dat 's waar, want my verveeld dat klaagen, en dat zuchten.

DUNKRYK.

Dat kund gy einden doen zo ras gy my verhoord,
En uit uw lieve mond slechts geeft een gonst'g woord.

HELDELIEF.

Ik heb u vaak gezegt dat al uw minneklagten
Vergeeffsch zyn, dat gy nooit van my hebt gonst te wachten.

DUNKRYK.

Voor wie bewaard gy dan dat hart, dat my weêrstreefd?

HELDELIEF.

Voor niemand, Dunkryk, die thans op de waereld leefd.

DUNKRYK.

Ach! laat myn groote staat, myn rykdom, en myn landen,
Die

Die ik gewillig stel al t'zaamen in uw handen,
Uw wreedheid buigen: denk, als gy myn Vrouw zyt, dat
Gy dan Meest'nes werd van een meer als Crezus schat.

HELDELIEF.

Gy doet my lachchen; ja, het blykt wel aan uw kleëren
Dat gy heel ryk moet zyn, gy zyt braaf in de veëren,
Om Crezus schatten te bezitten, als gy zegt?

't Is u wel aan te zien.

DUNKRYK.

Al zyn myn kleed'ren slecht,
Ik ben nochtans een Heer van ongemeen vermoogen.
Hoe meenig Juffer werd thans door een kleed bedroogen?
Zie op geen kleed zo gy niet wilt bedroogen zyn;
Die zich groots voordoen zyn meest Rykaarts in de schyn,
Behoeftige in der daad, wyl al haar pronkerijen
Slechts dienen tot bedrog in deez' bedurve tijen.
Wat is de Mode toch, wanneer men die doorgrond?
Slechts een opsmokking, en een glinsterende vond
Van Schynschoon, waar door zy veel armen ryk doet lyken,
't Geen in deze Eeuw, helaas! genoegzaam komt te blyken.

HELDELIEF.

Uw zwetsen acht ik niet, en, neem 't was alles waar,
Het is toch vruchteloos, ik zeg u dat gy maar
Vergeeffche moeiten doet, ik ben niet te beleezen.

DUNKRYK.

Is 't moog'lyk! Heldelief, dat gy zo wreed kund weezen?

HELDELIEF.

Hoor, 'k zal u, in het kort, de reden doen verstaan:
Sints ik doorlezen heb Plutarchus wond're blaân,
Daar Alexander zyn doorluchte heldendaaden
In staan beschreeven, daar 'k my nooit aan kon verzaaden,
Heb ik dien Winnaar van 't Heelal, dien dapp'ren Held,
Alleen tot Voogdheer van myn teed're ziel gesteld,
Zyn alverwinnentheid doet my in liefde branden, (den,
En 't voegd my hem, wiens zwaard de waereld overman-
Ook meester te doen zyn van myn genegentheid;
Daarom, Heer Dunkryk, is 't, by my, vergeeffsch gepleit.

DUNK

DUNKRYK.

Wat hoor ik! Heldelief, zyt gy wel by uw zinnen?
 Kan 't zyn, myn Lief, dat gy een doode kund beminnen,
 Die gy nooit leevend' zaagt? en ruim twee duizend jaar
 Al is verrot geweest?

HELDELIEF.

Wel, stouten Beedelaar, (ren,
 Spreek met meêr eerbied, van dien Held, of 'k wil u zwee-
 Schoon ik een Maagd ben, dat ik u de huid zal sineeren;
 Durft gy noch vraagen, of ik wel by zinnen ben?

DUNKRYK.

Wat komt haar over? ach! bedaar, myn Lief, 'k beken
 Myn schuld aan u: maar zeg, hoe kan het moog'lyk weezen
 Dat Alexander kan uw minnewond geneezen,
 Die gy nooit spreken kund, noch eenig minlyk woord
 Weêrom genieten?

HELDELIEF.

Zwyg, maak my niet meêr verstoord,
 Ik spreek hem daagelyks.

DUNKRYK.

Hoe kund gy met hem spreken?

HELDELIEF.

In zyne schets, daar ik al zyn verliefde trecken,
 En al wat minlyk aan hem is, ten vollen, vind.

DUNKRYK.

Zo is 't dan maar een schets die gy zo teêr bemind?
 Een minnaar van papier, ei! weg met zulke grillen:
 Gon my uw liefde, ik wed gy graag zult ruilen willen,
 Uw Minnaar van papier voor my, van vleesch en bloed,
 Als gy genieten zult myn Land, myn Zand, myn Goed,
 Myn groote rykdom, daar uw Minnaar voor moet wyken.

HELDELIEF.

Wat hoor ik! hoe! doet u de schaamte niet bezwyken?
 Acht gy u ryker, als dien Heerscher van 't Heelal?
 Verwaande, vreesd gy niet dat hy dit wreken zal?
 Vertrek, ga met uw geld by die het geld beminnen,
 Gy zult, zo lang gy leefd, toch myne gonst niet winnen.

D

DUNK-

DUNKRYK.

Ik heb uw Vaders woord.

HELDELIEF.

Dat helpt u niet, ga heen,
Myn Zuster Waanschoon komt, laat my met haar alleen.

ACHTSTE TOONEEL.

WAANSCHOON, HELDELIEF. VRIJE-
ZIEL *ter zyden.*

WAANSCHOON.

WEL, Zuster Heldelief, wat kwam Heer Dunkryk zeggen?

HELDELIEF.

Die kwam my zyne min al weêr te vooren leggen,
En zoekt myn weedermin, doch hy is hier verkeerd.

WAANSCHOON.

Die looze trek heeft hem de Liefde wis geleerd.
Wat weten Minnaars thans al fintjes op te zoeken,
Om onze afkeerigheid, in 't einde, te verkloeken.
Hy kwam u dan aan boord, op dat gy in myn hart
Plaats maaken zoud voor zyn ondraagb're minnesfinaat?
O groote listigheid!

HELDELIEF.

Maar, Zus, gy vat myn reden
Niet wel: ik zeg, hy tracht, om myn genegentheden
Te winnen....

WAANSCHOON.

Ja, zo is 't; ik heb u wel verstaan:
Hy vleid u, op dat gy zyn min my aan zoud raân.

HELDELIEF.

Neen, Zuster Waanschoon, neen! hy komt om my uit vrijen;
Hy zoekt myn trouw zeer sterk, en, spyt myn tegenstrijden,
Te dwingen, door zyn geld; maar, zou ik, om zyn schat,
Myn Alexander, die al 't aardryks goed bezat,
Verlaaten kunnen? neen! hy hoeft zulks nooit te denken;
'k Zal niemand ooit dit hart, als Alexander, schenken.

WAAN

WAANSCHOON.

Dat zyn maar praatjes, waar door gy, met al uw magt,
 Indien het moog'lyk waar, my maar te doeken tracht.
 O Zuster Heldelief! men kan voor my niet veinzen:
 Ik ken de Minnaars, en dring in tot hun gepeinzen;
 Zy zoeken vaak een Nicht, of Zuster, of Vriendin,
 Of Dienstbood op hun zy te krygen, om hun min;
 Door hen te vord'ren, en hun Minnaares te spreken;
 De meeste der Galants gebruiken zulke strecken.
 Uw moeiten is vergeeffsch; doch, Zuster, weet ook, dat
 Ik niet onmensch'lyk ben, en gaerne deernis had (ten.
 Met deze Minnaars smart, stond ons geen kwaad te wach-
 Ik bid u, Heldelief, gaat eens in uw gedachten,
 Daar duizend duizenden na myn bezitting staan,
 Daar 'k dien te myden om meêr over straat te gaan,
 Zo 'k niet geschaakt wil zyn, om myne schoonigheden,
 Daar heele Legers met elkanderen om streeden;
 Ik ben 't, en anders geen, die nu elks zinnen streeld;
 Om Waanschoon is 't alleen dat steeds 't Heelal krakkeeld,
 Elk meend zyn hoogste heil in myn genot te vinden;
 Wat dunkt u? kan ik my, aan Dunkryk, dan verbinden,
 Of iemand anders? neen! 't is al te vol gevaar.
 Om Waanschoon zit 't Heelal malkaâr genoeg in 't hair.
 Daarom wilt, met zyn min, my toch niet langer plaagen.

HELDELIEF.

Wat zotte inbeeldingen! hoe is het te verdraagen?
 'k Zeggeens, zo goed als tiens, die Vrijer kwam om my.

WAANSCHOON.

Spreekt gy van Dunkryk noch? 'k beklag hem, denk dat vry.

HELDELIEF.

Ja, en hy heeft Papa reeds op zyn zy gekreegen,
 Die hy ontdekt heeft hoe hy is tot my geneegen;
 Maar, zou 'k die Vrijer, om myn Alexander...

WAANSCHOON.

Roob 100 100 100 100 100 Weêr
 Van Vrijers? och! zwyg stil, 't hoofd doet me'er al van
 zeer.

DE SPIEGEL

HELDELIEF.

Verkiezen, Zuster, hoe....

WAANSCHOON.

Al konje, als Brugman, praaten,
 'k Verkies hem toch niet; al uw vrijen zal niet baaten.

HELDELIEF.

Ik spreek van u niet, maar van my.

WAANSCHOON.

Och! talm toch niet.

Zie, daar komt Dichtlief aan.

NEGENDE TOONEEL.

DICHTLIEF, WAANSCHOON, HELDE-
 LIEF. VRIJEZIEL *ter zyden.*

DICHTLIEF.

WEL, wat is hier geschied?
 Hoe! Zusters, twist gy? dan kom ik, van pas, u stooren?
 Doch, zeg 't geschil, ik zal u scheiden na behooren.

HELDELIEF.

Heer Dunkryk, die lang na myn Huuwlyk heeft gestaan,
 Was daar'lyk hier, en bood zyn liefde my weér aan,
 En Zuster Waanschoon meend hy komt haar liefde zoeken,
 Daar hy my waarlyk vryd.

WAANSCHOON.

Gy kund my toch niet doeken;
 Ik ken die loopjes maar te wel, en weet dat hy
 U, als een voorspraak van zyn liefde, zoekt by my.
 Voorwaar, ik weet niet waar ge u zelf al meê gaat mocijen.

HELDELIEF.

Uw malle grillen doen my schier van gramschap gloeijen.
 Wat beeld gy u al in? myn lieve onnooz'le Sloof!
 Hy sprak niet eens van u.

WAANSCHOON.

Ik ben aan dat oor doof.

DICHTLIEF.

In deze uw twist doen zich voorwaar heel s'choone zaaken

Op,

Op, om gevoeg'lyk een Tooneelſpel af te maaken,
 Als men 'er iets uit een Roman in laffen wou;
 'k Weet ook een naam die 't Spel heel eigen weezen zou,
 De Minneydige Gezusters moeft men 't heeten,
 Ik wou wel dat deez' zaak aan iemand der Poëten
 Bekend was, gy zoud wis eerlang een treff'lyk Spel
 Daar van gemaakt zien, want de ſtof is wonder wel.

HELDELIEF.

Die oog en oor wou met een heerlyk Spel verzaaden,
 Moeft zulks beginnen van Held Alexanders daaden.

DICHTLIEF.

Ja, veel Veldſlaagen, maar heel weinig minnery
 Is in zyn Leevensboek.

WAANSCHOON.

Begin dan maar van my.

Zo Mingevallen een Tooneelſpel luifter geeven,
 Waar vind men ryker ſtof beſchreeven als myn leeven?
 Penelope, Heleen, Angelika, van leeft,
 Hoe ſchoon ook, zyn niet half zo zeer vervolgd geweest.

DICHTLIEF.

Och! Waanſchoon, 'k hoor u ſteeds van liefde en Vrijers
 maalen;

Maar weet niet dat naar u ooit Minnaar kwam te taalen;
 Gy ſlacht meêr Juffers, die, als haar een Jongman groet,
 Die in 't verby gaan, of op ſtraat aan haar ontmoet,
 Straks meenen dat hy haar tot Minnaares komt keuren;
 Doch 't een, noch 't ander, zag ik nooit aan u gebeuren.

HELDELIEF.

Noch ik.

DICHTLIEF.

Ter goeder uur ons Rymaart hier ontmoet,

TIENDE TOONEEL.

RYMAART, DICHTLIEF, WAANSCHOON,
HELDELIEF. *VRIJEZIEL ter zyden.*

RYMAART.

DE drie Gezusters, de Charieten, zyn gegroet.
Wat's de onderlinge stof van uwe handelingen?
Ik denk van Poëzy.

DICHTLIEF.

Ja, van veel fraaije dingen;
Doch, meest van stof waar uit 't Tooneelspel moet bestaan.

HELDELIEF.

Wy waaren doende met Held Alexanders daan.

RYMAART.

Dien Mars der Marssen? en Belloonaas dapp're Vrijer?
Dien Oorlogs Trommelbek, en aller Strij'ren Strijer?
Dic Bucifal bedwong, en heel de waereld won,
En, om meer waerelden te winnen, vraagen kon?

HELDELIEF.

U min ik, Rymaart, die zo braaf hem afkünd maalen.

WAANSCHOON *tegen Dichtlief.*

„Zy mind hem! tracht zy ook deez' Vrijer my te onthaalen,
„Die zich, om myne min alleenig, hier vertoond?

tegen Rymaart.

Wy spraaken ook noch van een Juffer, welkers schoont'
Meer harten kan gebiën, als Alexander Landen,
En Koningryken, ja, zelfs menschen overmanden.

RYMAART.

Die Hartewindster moet Cypriene zyn genaamd,
Na Cyprus Koningin.

WAANSCHOON.

Wie, van ons Driën, betaamd
Die naam? ei! oordeel eens.

RYMAART.

Neen, hou my dat ten besten,
Ik oordeel geenzirts van u Driën, 't mogt my ten lesten

Als

Als Paris gaan, die, door zyn vonnis, Trooijens muur
 Ten puinhoop maakten door der Grieken Oorlogsvuur.
 Geen mensch moet zo verwaand, als Paris, zyn van zinnen;
 'k Spreek liever van u Driën gelyk, om gonst te winnen.

DICHTLIEF.

O hoogverlichte Geest! laat ons eens spreken van 't
 Tooneelspel, en haar aard, en voegelykste stant.

RYMAART.

Houd gy 't met de Oude, of met de Nieuwe?

DICHTLIEF.

Neen, met de Ouwe;
 De Nieuwe van deze eeuw zyn, dunkt my, te verkouwe;
 Daar koomen Spook, noch Geest, Godin, noch Goden in,
 Als in Andromache, daar 't end is, als 't begin,
 Altyd op een Tooneel

RYMAART.

Gy oordeeld na behooren;
 Die van den Ouden trant die kunnen meêr bekooren;
 Men steekt elkander dood dat al het volk het ziet,
 En uit de wond het bloed langs het Tooneel heen vliet,
 't Staat zo naturelyk. Dan speeld het Spel te Roomen,
 Dan weêr in Vrankryk, dan weêr elders, na 't mag koomen
 Dat de History loopt, die daar in te eenemaal
 Klaar afgehandeld werd. Den Dullen Admiraal,
 Lizander en Kaliste, of Titus, nooit volpreezen,
 En de Yz're Koning! dat zyn Spellens die braaf leezen,
 En speelen, daar die van deez' tyd geheel de vlag
 Voor moeten stryken

DICHTLIEF.

'k Heb van diergelyken slag,
 Als de Oude Spellens zyn, een zoet Consept gaan smeeden.

RYMAART.

Wat is den Inhoud toch?

DICHTLIEF.

Een Kind, zeer schoon van leeden,
 Van een Vorstin gebaar, was neêrgelegd in 't Woud,
 Alwaar 't een Herder vind, die 't opneemt, die het houd,

En opvoed als zyn kind. . . Maar, Vader komt ons stooren;
Gy zult het overig, hier na van my wel hooren.

ELFDE TOONEEL.

WAARENAR, RYMAART, DICHTLIEF,
WAANSCHOON, HELDELIEF.
VRIJEZIEL *ter zyden.*

WAARENAR.

WEL, Dochters, wat is dit? hoe! zyt gy buitens Huis?
En met een Vrijer, in de praat? o! dat 's niet plus;
Gy krenkt uwe Achtbaarheid. Gaat heen, ik zal wel maaken,
Als 't tyd is, dat gy aan een eerlyk man zult raaken.

TWAALFDE TOONEEL.

WAARENAR, RYMAART, VRIJEZIEL *ter zyden.*

RYMAART.

MOet my eens houde als of ik vryde een van de Drie.

WAARENAR.

Komt gy hier om een van myn Dochters? zeg my wie
Gy uitgekoooren hebt, myn Heer?

RYMAART.

De vlugge zinnen,
En Geeft van Dichtlief acht ik waardig te beminnen.

WAARENAR.

Zyt gy een Advocaat? het lykt schier aan uw zwier;
Ik zie gy zyt rondom bebolwerkt van papier.

RYMAART.

Neen; maar een eerlyk man.

WAARENAR.

Hoe! zyn dan de Advocaaten
Niet eerlyk?

RYMAART.

Zacht, myn Heer, 'k bid dat gy my wilt laten
Uitspreken, 'k zeg dat niet; maar, dat myn weetenschap
Ver overtreffen kan der Advocaaten Kap,

Ik ben Apolloos zoon, op Helikon gebooren,
Het Hoofd der Dichters, kwaamt gy nooit van Rymaart
hooren?

Die Folianten, vol Kanttekens, brengt in Rym?
Wiens Vaerzen rieken na een lucht van Griekfche Tym.
'k Hou, jaar en dag, by dag en nacht, de Drukpers gaande;
'k Ben nimmer uitgedrukt, de Drukkers blyven staande
Alleinig door myn pen: men vind in 't gantsche Land
Myn weêrgâ niet.

WAARENAR.

„Dat lykt een Heer van groot verftand;
„'k Heb Liefde, en Rykdom, tot myn Schoonzoons, 't zal
wel voegen,

„Dat ik 't Verftand ook kies. Myn Heer, 'k zal u vernoegeen
In uw begeeren, kom hier flus eens weederom;
Ik neem u aan, Heer, voor myn Dochters Bruidegom.

*Vrijeziel, moe zynde van luiften, gaat, gemaskert, en al
lachchende, zonder fpreken verby hen.*

Maar, 'k zie een Juffertje, gemaskert, herwaarts treden.
Zy gaat ons lachchende verby, wat vreemdigheden!

Wie mag het zyn? 'k zag nooit zo groot een onbefcheid.

Maar, ik moet gaan. Vaar wel, en doet als 't is gezeid.

RYMAART.

Vaar wel, gy Teelder van drie Schoonfte van den landen;
'k Wensch Atrops fchicht u noch in lang niet aan moog
randen.

Einde van het Derde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

DWINGER, VRIJEZIEL.

VRIJEZIEL.

PApa, 'k zie klaarlyk dat gy hebt gelyk gehad:
Wy zyn in 't Beterhuis der Gekken; maar, ik ſchat
Dat gy my hier zond om de Gekken te bekyken.

DWINGER.

„Zy beterd braaf, de vond is goed, 't begint te lyken.

VRIJEZIEL.

Maar, myn gedachten ſtaan voor twee drie zaaken ſtil:
'k Zie Goeijetrouw verkleed, en weet niet wat zulks wil
Bedieden; ook belet men my na huis te keeren.
Zit ik hier vaſt, Papa? of zoekt men my te ſcheeren?

DWINGER.

Vermids ik u graag, met Heer Lichthart, zag gepaard;
Maar, merkten dat gy niet heel wel by zinnen waard,
Zo zyt gy hier gebragt, myn Kind, om te geneezen.
De Vader van dit Huis heet zeer vermaard te weezen;
En 'k zie, de Spiegel voor de Zotten opereerd
Zo ſterk, dat uw verſtand, van uur tot uur, vermeerd.
'k Zal Lichthart aanſtonds gaan uw beterſchap ontdekken,
Dat hy haalt kunnen zal, met u, de Trouw voltrekken.

VRIJEZIEL.

Wat moet ik hooren; ach! waar ben ik toe gebragt?
'k Werd dan, van myn Papa, voor een Zottin geacht!
Wat zotternijen heb ik immermeêr bedreeven,
Papa, waar door men my de naam van Gek kan geeven,
En, in een Gekkenhuis, gevangen houd? al't geen
Ik doe, en heb gedaan, ſpoot uit noodzaaklykheên.
O ſpyt! o hoon! helaas! hoe zal't noch gaan ten leſten?
Ik een Zottin? ik hier gevangen?

DWINGER.

Tot uw beſten

Is dit gedaan, myn Kind, en, 'k ben op 't hoogst verblyd
 Dat gy zo fraaitjes nu weêr by uw zinnen zyt.
 Gy zult deze avond noch naar huis gaan, zyt te vreedden,
 En, eer drie weeken zyn ten einde, in 't Huuw'lyk treden:
 Een Zondag, Vrijeziel, hebt gy al een Gebod,
 Met Lichthart, zo gy wilt....

VRIJEZIEL.

Houd Lichthart my voorzot?

DWINGER.

Och! daar vliegt haar verstand weêr heen.

VRIJEZIEL.

Dat zal hem rouwen.

Ik zot? ja, ik was zot zo 'k wou dien Lichtmis trouwen.
 Papa, ei! oordeel zelf, waar 't niet heel dwaas gedaan,
 Een Echt te aanvaarden, die my zou te grond doen gaan;
 Hy schüuw slechts deez' Zottin, die, schoon zy Gek moet
 heeten,

'tGeen tot haar welvaard diend hoopt nimmer te vergeten.

DWINGER.

„Hoe! is dit malligheid, of is 't hartnekkigheid?

„Wat moet ik denken?

VRIJEZIEL.

Hoor, Papa, ik ben bereid

Uw wil te volgen. 'k Zal, met Lichthart, nimmer trouwen.
 'k Beloof myn kinderpligt, zo 't voegd, in acht te houwen.
 Zyt vry gerust; al zegt het spreekwoord,

Wintersche nachten,

En Vrouwe gedachten,

En gonst van Heeren,

Zyn drie dingen die verkeeren.

DWINGER.

'k Word schier mal,

Dan lykt het met haar wat, en dan weêr niet met al.

TWEEDE TOONEEL.
PASOP, DWINGER, VRIJEZIEL.

PASOP.

MYn Heer, daar is een Brief.

DWINGER.

Wie heeft die hier gezonden?

Waar komt de Brief van daan?

PASOP.

Dat kan ik niet verkonden;

Uw Knecht die bragt hem hier, maar heeft my niets gezeid;
Ik vroeg hem of hy ook moest wachten op bescheid,
Doch hy wist nergens van.

DWINGER.

't Is wel, ik zal 't wel lezen,

Ga jy maar heen, Pasop.

DERDE TOONEEL.

DWINGER, VRIJEZIEL.

DWINGER, *de Brief zachjes geleezen hebbende.*

WEL hoe! wat zal dit weezen?

Tot haarent koomen! dit ontfeld my: o dien Fiel!

VRIJEZIEL.

Wat is 'er gaans, Papa?

DWINGER.

Myn lieve Vrijeziel,

Ik ben zo zeer ontzet dat ik 't u niet kan zeggen,
Maar, zou 't wel waar zyn? ja, 't is niet te wederleggen,
Zy schryven 't al te klaar; het is hun beider hand.
Och! Vrijeziel, och! waart gy weêr by uw verstand!

VRIJEZIEL.

Waar loopt gy heen, Papa?

DWINGER.

Ik zal voort weder koomen,

Als ik de zekerheid heb van deez' Brief vernoomen.

VIER-

VIERDE TOONEEL.

GOEIJETROUW, *gekleed als de Poët Rymaart, komt*
• Dwinger tegen, DWINGER, VRIJEZIEL.

DWINGER.

Zyt gy dat, Goeijetrouw? pas op, myn Kind, ik keer
 Voort weêr.

GOEIJETROUW.

Het zal aan my niet haaperen, myn Heer.

VYFDE TOONEEL.

VRIJEZIEL, GOEIJETROUW.

GOEIJETROUW.

W At schort 'er, Juffrouw? uw Papa schynt heel verlegen.

VRIJEZIEL.

Ik weet het niet, hy heeft, zo straks, een Brief gekreegen,
 Die hem ontfelde, en schein zo diep aan 't hart te gaan,
 Dat hy niet zeggen kon van wien, of waar van daan
 De Brief gekoomen is, helaas! dit doet my schroomen.

GOEIJETROUW.

(men.

My niet, Juffrouw, zy komt misschien van Lichtharts Oo-
 't Zal licht zo zyn, gelyk uw Minnaar Eedelhart
 U schreef.

VRIJEZIEL.

Ach! was zulks waar, dan zou ik haast myn smart
 Geëindigd zien.

GOEIJETROUW.

Ik heb goê moed op onze zaaken.
 Maar laat ons mid'lerwyl ons zelve wat vermaaken.

VRIJEZIEL.

Wat wilt gy doen? waar toe hebt gy u dus verkleed?

GOEIJETROUW.

Ik moet noch, voor het laatst, eens speelen voor Poët.

VRIJEZIEL.

By de Poët.

GOEIJE-

GOEIJETROUW.

Ja, hem, of Waanheld noch wat plaagen,
Of Lievert, 't scheeld my niet.

VRIJEZIEL.

Maar, kund ge u zo wel draagen?
En meend gy dus by hen voor Rymaart deur te gaan?
Dat hy dan zelfs eens kwam.

GOEIJETROUW.

'k Ben daar niet voor belaân;
'k Heb 't meêr gedaan, en weet de kap hen zo te vullen,
Dat zy my zekerlyk voor Rymaart houden zullen;
En, al kwam Rymaart, zo 'k my niet verbergen wou,
'k Weet stof genoeg waar van ik met hem spreken zou.
Maar Waanheld, dunkt my, komt, met Lievert, herwaarts
treeden,
Gaan wy een oogeblik ter zyde, ik moet haar reden
Eerst eens beluist'ren eer ik my by haar vertoon.

ZESDE TOONEEL.

WAANHELD, LIEVERT. VRIJEZIEL
en GOEIJETROUW *ter zyden.*

WAANHELD.

JA, zulk een kost'lyk zwaard verëerde my Belloon.
LIEVERT.
Hoe laat is 't?

WAANHELD.

'k Weet het niet.
LIEVERT.

Ik zal van min versmachten!

Myn Lief, vertoon u toch, ik kan onmoog'lyk wachten
Tot de avond. WAANHELD.

Wel! hoe is 't? speeld gy met my een klucht?
Wilt gy myn Oorlogsdaân...

LIEVERT.

Helaas!

WAANHELD.

Laat dat gezucht

Toch

Toch vaaren, 'k weet niet wat u port steeds dus te janken?
 Zyt gy gehoond? spreek maar, en steek het onder banken,
 Noch stoelen, 't zy wie 't zy, 'k zweer, zo ik hem betrap,
 Dat ik uw hoonder, met een houw, tot huspot kap;
 Myn zwaard is dorstig, 't heeft, in lang, geen bloed gezoo-

LIEVERT. (pen.

Dat is 't niet dat my deerd.

WAANHELD.

Heeft u de nyd bekroopen,
 Dat gy in ballingschap moet gaan, en ruimen 't Land?
 Schep moed, ik zal u weêr herstellen, daar 's myn hand;
 Ik zal de Lasteraars gerechte loon verschaffen,
 Of den Tieran, die zulks gebooden heeft, zelf straffen.

LIEVERT.

De kwaal is vinniger die my het hart ontsteld.

WAANHELD.

Wat is het dan? is 't ook een ziekten die u kweld?

LIEVERT.

Ja, 't is een ziekten, maar....

WAANHELD.

Dan hoeft gy niet te vreezen,
 Daar zyn geen ziekten of myn zwaard kan die geneezen;
 Dit zwaard, dit zwaard! maakt straks de zieke weêr gezond;
 Ik hou, ik steek, ik kerf, ik sny, maak wond by wond,
 Tot dat de ziekte vlugt.

LIEVERT.

Is 't moog'lyk!

WAANHELD.

Ja, 't is moog'lyk.

Wat is uw ziekte? spreek, ik trek van leer.

LIEVERT.

'k Ben hoog'lyk,

Door zek're mengeling, in stervens nood gebragt,
 Van zilverkronk'lig geel....

WAANHELD.

Ha, ha! licht heeft de kracht

Van 't poeijer niet gewerkt, schoon gy veel sop gebruikte.

LIE-

LIEVERT.

Neen, Heldekoning, neen! myn ingewand ontluikte,
 Gelyk een roos, wanneer een zek're minnedrank
 My in het oor vloog, 't geen my maakt van liefde krank.

WAANHELD.

Een minnedrank in 't oor? wel, dat zyn vreemde grillen!
 In 't oor? hoe kwam dat? of hebt gy niet gaapen willen?
 Was die 't u gaf dan zat? wat botter beeft is dat!
 Een drank in 't oor?

LIEVERT.

O neen! gy hebt my niet gevat;
 Ik hoorde datelyk hier van een Schoonheid spreken,
 Die geen gelyken heeft; dit hooren deed ontfteeken
 Myn hert in liefde.... Maar, ik zie hy naaderd ons,
 Die my dat schoone Beeld....

WAANHELD.

Die Vent die heeft een gons.

ZEVENDE TOONEEL.

GOEIJETROUW, LIEVERT, WAANHELD.
 VRIJEZIEL *ter zyden.*

LIEVERT.

DEze is het, die, door zyn Dichtkundig groot vermoogen,
 Die wond're Schoonheid kwam verbeelden voor myne

WAANHELD. (oogen.

Ik ken hem, hy is dol, 'k heb 't flus gezien, gaan wy:
 Zie, hy kan tov'ren.

LIEVERT.

Dat 's de zwier van Poëzy;
 Ik gis hy beezig is om weër een vaers te maaken.

WAANHELD.

Ja, praat jy wat, hy kwam flus zulke woorden braaken,
 Die zeker niemand, als de Nikkeren, verstaan:
 Ik hoorde dat hy riep de hellsche muizen aan; (de;
 Maar, 't schein zy, na zyn zinn, niet gaauw genoeg hen spoei-
 Dan wierd hy bleek, dan blaauw, dan paars, dan rood, hy
 gloeide Van

Van gramschap, dan was't weêr, help, Evoë! sta by!
Zyn dat geen woorden die men spreekt by tovery?

LIEVERT.

Neen, dat's Poëte taal, hy roept de Zanggodinnen
Om hulp, als hy zo spreekt.

WAANHELD.

Zeg liever Nikkerinnen.

Ik sta hem op geen hair.

LIEVERT.

Blyf staan, blyf staan, myn Heer.

WAANHELD.

Zo meen'gen Franshman.

LIEVERT.

Hoor.

WAANHELD.

Ik zorg maar, zo hy weêr

Begon te rov'ren, dat myn zwaard hem neêr mogt houwen,
En'k weet dat gy zulks niet heel gaerne zoud aanschouwen,
Gy hebt hem noch van doen, en daarom wil ik gaan,
Eer hy myn gramschap maakt aan't branden.

LIEVERT.

Ei! blyf staan;

Gy oordeeld kwaalyk van dien Heers hoedanigheden,
Gy zult het hooren, 'k spreek hem aan.

WAANHELD.

Ik ben te vreden,

Ik zal dan blyven, maar....

LIEVERT.

Heer Rymaart, 'k bid u, steld

Uw Dichtlust, voor een poos, ter zyde, en groet deez' Held.

GOEIJETROUW.

Ik groet u, Zoon van Mars, gy Schrik der Aardstierannen,
Hoofdtemmer van't Geweld, en roem der Oorlogsmannen.

WAANHELD.

(recht;

Nu spreekt de Gek met goed verstand. Vriend, gy spreekt
Maar zomtyds staat het met uw zinnen vry wat slecht:

Doch, of de dolheid nu weêr kwam uw brein ontsteecken,

E

Zo

Zo wyk wat van my, en waarfchouw maar door een teken.

GOEIJETROUW.

Myn Febus dolheid fpreekt flechts van uw Oorlogsdaân,
En wil, in Vaerzen, die voor eik ten toon doen ftaan.

WAANHELD.

Dat mag ik lijen, doch, laat dolheid achter blyven.

LIEVERT.

Maar, Rymaart, gy hebt flus aan my beloofd te fchryven
Een treff'lyk Lofdicht, op myn Schoone, is dat gereed?

GOEIJETROUW *krygt eenige papieren van haar gordel.*
Ja, zo 't niet 'huis legt, heb ik 't hier, zo 'k aârs niet weet:
Neen, 't is een Grafchrift.

LIEVERT.

Dat?

GOEIJETROUW.

Dat is een Harders praatje.

LIEVERT.

Nu dat?

GOEIJETROUW.

Op 't diffen van een Ongewaffche Slaatje.

Hier heb ik het; abuis.

LIEVERT.

Dat zal 't licht zyn.

GOEIJETROUW.

O neen!

Dat is op 't loopen van een Minnaars blaauwe fcheen.

LIEVERT.

Dat?

GOEIJETROUW.

Op Fontansjes, een Cu de Paris, en Kappen.

LIEVERT.

Dat dan?

GOEIJETROUW.

Op menschen, die op 't Schouwburg altyd fnappen,
't Is een Verzoekfchrift om wat aandacht voor 't Tooneel.

LIEVERT.

En dat?

GOEIJE

DER ZOTTEN.

67

GOEIJETROUW.

Op een Muzyk van een Verroefte Keel.

LIEVERT.

Och! 't zal noch t'huis zyn!

GOEIJETROUW.

Ja, myn Heer, dat vrees ik mede.

Maar 'k zal 't u morgen vroeg doen hebben, op uw bede.

WAANHELD.

Dat zal wel gaan, myn Heer. Maar, straks hebt gy gezeid
Dat ge in uw Vaerzen ſpreekt van myne dapperheid;
Hoe zegt gy dan?

GOEIJETROUW.

Myn Heer, dan ga ik dus beginnen:

Help! help! Terpſichore! kom, Klio! wilt myn zinnen...

WAANHELD.

Daar werd de Vent weêr dol; ik bid je, gaan wy heen,
Hy roept weêr Nikkers aan.

LIEVERT.

Laat af van zulke reên;

De Heldendichters die beginnen hun Gedichten
Steeds op die wys, om 't Volk tot aandacht te verpligten.

GOEIJETROUW.

Myn Heer, wat let u? is die trant niet na uw zin?
Ik zal 't veranderen: maar, daar ſchiet my wat in;
'k Heb een Tooneelſtuk van den Grooten Alexander,
Speeld gy die Rol eens, want ik weet in 't Land geen ander
Die 't beter paſſen zal.

WAANHELD.

Dat's waar.

GOEIJETROUW.

Gy zult my zeer

Verpligten, zo gy my deez' dienſt wilt doen, myn Heer.

WAANHELD.

't Is wel, ik neem het aan, maar wil dit eerſt beſpreeken,
Geen toverwoorden, of ik zou den hals u breeken.

GOEIJETROUW.

Neen, zyt geruſt.

DE SPIEGEL.

LIEVERT.

Vaar wel, myn Heeren.

WAANHELD.

Hoe! wat's dit?

Waar gaat gy?

LIEVERT.

Zoeken die myn hart heeft in bezit.

ACHTSTE TOONEEL.

GOEIJETROUW, WAANHELD. VRIJE-
ZIEL *ter zyden.*

WAANHELD.

HY gaat, en laat my hier: nu vreeze ik zal 't'er honden.GOEIJETROUW *krygt een Papier.*

Zie daar, ik heb de Rol hier aan myn riem gebonden.

WAANHELD.

Ik kan niet leezen.

GOEIJETROUW.

Hoe! kund gy niet leezen?

WAANHELD.

Neen.

GOEIJETROUW.

Zeg my dan na, 't geen ik u voor zeg.

WAANHELD.

'k Ben te vreên.

GOEIJETROUW.

Kom, zet u in postuur, de Rol is bars en krachtig:
Dat's schoon, dat's uit de konst, net Alexanderachtig.
Zeg nu: Mevrouw, hier ziet gy Alexander staan.

WAANHELD.

Zeg nu: Mevrouw, hier ziet gy Alexander staan.
Is't goed?

GOEIJETROUW.

Heel goed.

WAANHELD.

Vaar wel.

GOEIJE

GOEIJETROUW.

Zacht, 't is noch niet gedaan.

WAANHELD.

Datzyzo, 'k zeg niet, als; hier ziet gy Alexander,
Die Tytel pafst my.

GOEIJETROUW.

Wel, hoe! fcheeren wy malkander?

Daar hoord noch meerder by, dit is noch maar 't begin.

WAANHELD.

Een ander zeg de reft, want ziet 'k heb niet in 't zin
Om meêr te fpreeken.

GOEIJETROUW.

Maar, myn Heer, hoe zou dat paffen,

Twee Speelders van een Rol?

WAANHELD.

Gy moogt dat varken waffen

Zo als gy wild.

GOEIJETROUW.

Ik zeg vervolg, of 'k zweer....

WAANHELD.

Hoe! dreigd

Gy my? Bellonaas zwaard....

GOEIJETROUW.

Noch eens, zo ge u niet neigd

Na myne wil, zo zal uw zwaard in hout verkeeren.

WAANHELD *trekt zyn zwaard, en ziet dat het hout is.*
Myn zwaard.... Maar, och! 't is hout. Help! help!

GOEIJETROUW.

Ik wil u zweeren,

By Helikon, en by de Muzen allegaâr....

WAANHELD *valt in 't loopen, en kruipt nabinnen.*
Och! help! fta by! fta by! ik ben in doodsgevaar.

NEGENDE TOONEEL.

VRIJEZIEL, GOEIJETROUW.

VRIJEZIEL.

GY zoud die Krygsman zo de dood op 't lyf wel jaagen.

GOEIJETROUW.

Hy is 't alleen niet die zo licht is te vertfaagen.
 Indien men uitschoot hen, die zo, als hy, bestaan,
 En liever loopen, als braaf met de Vyand slaan;
 Ik zorg, het uitschot zou het grootste deel wel wezen
 Van 't Leger, en zo wel doen Officiers uitleezen,
 Als veel Soldaaten.

VRIJEZIEL.

Maar, Pasop die heeft gezegt,
 Men bragt de Gekken, door vermomming, weêr te recht.
 Maar uw vermomming zou hen eerder slimmer maaken.
 Als beter.

GOEIJETROUW.

O! wat hun geneezing komt te raaken,
 Dat laat ik voor Pasop, en voor de Gekkevaâr;
 Ik woon hier nu niet meêr, het is hun werk.

VRIJEZIEL.

Dat's waar.

Maar, Goeijetrouw, ik ben, op 't hoogsten, in verlangen,
 Wat van de Brief is, die Papa flus heeft ontfangen.
 Ik hoop, en vrees.

GOEIJETROUW.

Ik meen, daar is geen zwaarigheid.
 'k Ga my verkleeden, en oppassen na bescheid,
 Blyf hier zo lang, tot dat ik de uitslag heb vernoomen.
 Maar, gints zie 'k Heldelief, en verder Waanheld koomen,
 Stel u gerust, gy vind hier weder nieuw plezier.

VRIJEZIEL.

Ik ga ter zy, zo dra ge iets weet, kom voort weêr hier.

TIENDE TOONEEL.

HELDELIEF. VRIJEZIEL *ter zyden.*

HELDELIEF.

ACh! Alexander lief, myn Held, myn Lust, myn Leeven,
 Wiens schets ik, dag en nacht, zie voor myn oogen
 Uw al te grooten moed, o doodelyke pyn! (zweeven,
 Deé, 't Milliaanfche Slot, helaas! uw kerkhofzyn.
 Maar, hoe! wat zeg ik? neen! gy kund niet zyn verwonnen,
 De Schryvers van uw dood, die hebben zich verzonnen,
 Gy zult u zelf eerlang roemruchtig weêr doen zien,
 Als gy de Waereld zult, gelyk voorheen, gebièn.
 Myn liefde tuigd het my, en kitteld reeds myn zinnen.

ELFDE TOONEEL.

WAANHELD, HELDELIEF. VRIJEZIEL *ter zyden.*

WAANHELD.

„ **I**S dat de Tov'naar ook? zo vlugt ik weêr na binnen.
 „ Neen, 't is een Juffertje, dit geeft my weder moed.

HELDELIEF.

„ Held Alexander, ach! wanneer zal ik myn gloed
 „ Met u te zien verzaân!

WAANHELD.

„ Hier hebben wy malkander,
 „ Dit zal de Juffer zyn voor wien ik Alexander
 „ Moet speelen. Hoe 's myn Rol? 't postuur dat zal wel gaan,
 „ Ja 'k weet, Mevrouw, hier ziet gy Alexander staan.

HELDELIEF.

Helaas! wat zie ik hier? ach! kan het moog'lyk weezen?
 Myn Alexander, zyt gy van de dood verreezen?

WAANHELD.

Ik ben nooit dood geweest.

HELDELIEF.

O Koninglyke Held!

Gy leefd dan noch, en zyt lang dood te boek gesteld?

Kom, dwaaze Schryvers, ziet hoe dat gy zyt bedroogen,
 Held Alexander leefd! Ô Koning! wil gedoogen,
 Dat ik uw knien omhels, nu my't geluk gebeurd
 U leevendig te zien, dien 'k heb voor dood betreurd.

WAANHELD.

Wat zeg je! heeft men my al lang voor dood geschreeven?
 Waar zyn die Schelmen? 'k breng hen daatelyk om 't leeven.

HELDELIEF.

Vergeef hun dwaaling toch.

WAANHELD.

Vergeeven? ben ik dood?

Zo Alexander zelf, hoe dapper, en hoe groot
 Van naam hy is geweest, my immer zo verstoord had,
 'k Zweer ik hem, spyt zyn baard, een gat in 't lyf geboort had.

HELDELIEF.

Wel hoe! ik dagt dat gy Held Alexander waard.

WAANHELD.

'k Ben noch al meêr; de Zoon van Mars; ja! Mars op aard;
 Maar, Waanheld is myn naam.

HELDELIEF.

Dat heb ik nooit geweeten,
 Licht heeft Darius, of een aâr u zo geheeten.

WAANHELD.

'k Weet van Darius, noch van pompstok.

HELDELIEF.

Zyt gy dan

Held Alexander niet, dien grooten Oorlogsman?

WAANHELD.

Ja, driemaal in de week.

HELDELIEF.

Dit komt my vreemd te vooren,
 Myn Held: maar, 'k bid, gon my't geluk dat ik mag hooren,
 Hoe gy ontkoomen zyt het Milliaansche Slot.

WAANHELD, *ziende Rymaart koomen.*

Dat zou ik gaerne doen; maar ginder komt een Zot,
 Die Rymaart heet, ik mag hem om de dood niet lijen,
 Dien Fielt kan toy'ren, en ik schrik voor toverijen.

HEL-

HELDELIEF.

Alexander Waanheld, hoe! schrikt gy voor een Poëet?

WAANHELD.

Ik schrikken? denkt gy zulks van my? dat waar my leed,
Vaar wel.

HELDELIEF *loopt Waanheld na.*

Ach! dit vaar wel komt my de ziel ontstellen!

Held Alexander! Lief! vertoef, 'k wil u verzellen.

TWAALFDE TOONEEL.

LIEVERT, RYMAART. *VRIJEZIEL ter zyden.*

LIEVERT, *meenende die Schoonheid te zien weg-
loopen, die Rymaart aan hem verbeeld had.*

DAAR zag ik, met een zwink, die Schoonheid; ach!
hou stand!

O Wreede! vlugt gy voor uw Minnaar, die zo brand
Van liefde?

RYMAART.

„Ik moet de Gek voort helpen. Zoud gy achten
Dat zy het was?

LIEVERT.

Wis: uit de schets aan myn gedachten,
Van u, zo klaar verbeeld, wat dunkt u, was zy 't niet?

RYMAART.

Ik zag haar niet, myn Heer.

LIEVERT.

O lydeloos verdriet!

Laat ons haar volgen... Maar, zy is myn oog ontweeken.

DERTIENDE TOONEEL.

DICHLIEF, WAANSCHOON, RYMAART,
LIEVERT. *VRIJEZIEL ter zyden.*DICHLIEF *tegen Waanschoon.*

„Zus, is dat Rymaart niet die ginder staat te spreken
„Met Lievert? 'k gis dat hun gesprek de Digtkunst raakt.

RYMAART tegen Lievert.

't Gaat sterk na achten, Heer, het vroolyk uur genaakt,
 Waar in gy haar zult zien, maar ik heb stof tot klaagen,
 Den Dichter Sofokles wierd Samos opgedraagen
 Voor een Tooneelſpel; ik ſchryf duizend Boeken, en
 Moeft des wel Keizer zyn, maar niemand loond myn Pen.

LIEVERT.

De tyd valt my te lang, ik zal van liefde ſmooren,
 Eer dat die uur genaakt.

WAANSCHOON tegen Dichtlief.

„Nee, Zus, ik kan wel hooren,
 „Zy klaagen beide van de ondraagb're minneſmart,
 „Daar myn bekoorlykheid mee grieven kon hun hart.

DICHTLIEF tegen Waanschoon.

„Gy vat het niet, zulks zal uit een Tooneelſpel weezen,
 „'t Geen Rymaart heeft gemaakt.

LIEVERT.

Ach! ach! myn Uitgeleezen!

Wift gy de groote van myn min, hoe kon het zyn
 Dat gy geen deerenis zoud hebben met myn pyn?

WAANSCHOON.

„Wel aan: ik zal met konſt de zaak zien te ondervraagen.
 Myn Heer, met deernis, hoor ik u van liefde klaagen,
 Zyt gy zo zeer verliefd?

LIEVERT.

Ach! heb ik noch 't geluk

Dat iemand deernis heeft met myne elende en druk?
 O ja! Mejuffer, 't is de Min die my doet zuchten;
 Een wond're Schoonheid baard aan my deze ongenuchten,
 Die ik nooit zag, helaas! als ſlechts dit oogenblik.

WAANSCHOON.

„Wel, Zuſter Dichtlief, blykt het nu niet klaar, dat ik
 „Gelyk heb? dat myn oog hem kon in liefde ontfteeken?

DICHTLIEF.

(ken.

„Nee, Zuſter Waanschoon, zulks is my noch niet geblee-

WAANSCHOON.

„Wel, luifter voort. Myn Heer, zyn 't de bekoorlykheên
 Myns

Myns Zusters, die u al dit lyden doen?

LIEVERT.

Oncen!

WAANSCHOON.

„Wilt gy noch meer bewys? 't gaapt immers, als een oven,
„Dir 's geen Tragedie werk. Myn Heer, wil vry gelooven,
Dat zy, die gy bemind, u hartelyk beklaagd.

tegen Rymaart.

Engy, wiens groote Geest deze overschoone Maagd
Alom beroemd maakt, door uw Vaerzen, stut uw klagten,
Gy moogt, in 't kort, door haar, een heerlyk loon verwach-

LIEVERT.

(ten.

Myn min verwacht dan troost?

RYMAART.

Zo hoop ik dan op loon.

VEERTIENDE TOONEEL.

WAANHELD, *vervolgd werdende van Heldelief*, WAANSCHOON, HELDELIEF, DICHTLIEF, LIEVERT, RYMAART. VRIJEZIEL *ter zyden.*

HELDLIEF.

M Yn Alexander, Lief! hou stand!

WAANHELD.

Neen, zeg ik, schoon

Gy noch zo zeer bid om myn min, 't zal toch niet baaten;
Vervolg my maar niet meer.

HELDLIEF.

Ik kan u niet verlaten.

WAANHELD *weg loopende.*

Smeer dan je schoenen vry, dat gaat je rustig voor.

HELDLIEF.

Alxander Waanheld, toef!

WAANSCHOON.

Wat 's dit?

HELDLIEF *Waanheld volgende.*

Ik bid, ei! hoor.

VYF.

VYFTIENDE TOONEEL.

LIEVERT, RYMAART, WAANSCHOON,
DICHTLIEF. VRIJEZIEL *ter zyden.*LIEVERT, *meenende weêr zyn Schoone gezien
te hebben, loopt Heldelief na.*A Ch! zag ik daar niet weêr, haar, die myn hart doorgriefde?
Ze ontvlugt my weêr. Ik volg haar na.

ZESTIENDE TOONEEL.

DICHTLIEF, WAANSCHOON, RYMAART.
VRIJEZIEL *ter zyden.*DICHTLIEF *tegen Waanschoon.*

H Ier fchynt de Liefde

Te speelen Tikjemyn.

WAANSCHOON.

Zy doen 't geen my mishaagd.

DICHTLIEF.

Hoe komt het, Rymaart, dat gy my niet eens en vraagd
Na dat Tooneelſpel, daar wy flus te zaam van ſpraaken?

RYMAART.

Vergeef my dat, Juffrouw, 'k beloofde u 't voort te maaken,
Zeg my den Inhoud flechts, wy wierden flus geſteurd.

DICHTLIEF.

(beurd,

Dat 's waar, myn Heer; maar, op dat zulks niet meêr ge-
gaan wy, zo 't u beliefd, een oogenblik wat wand'len,
Zo zullen wy alleen de zaaken beſt verhand'len.

RYMAART.

Ik ben te vreên.

WAANSCHOON.

Gy gaat dan zo met hem alleen?

Paſt dat een Juffer?

DICHTLIEF.

Is 't by Juffers niet gemeen,

Te wandelen alleen met Minnaars, om te ſpreken

In vryheid? maar, laat vry uw achterdenken steeken;
De wulpsche Min heeft niets gemeen met ons, o neen!
De Dichtkonst doet alleen ons wat ter zyde treên.

WAANSCHOON.

Gy hoeft die loopjes my zo net niet uit te leggen:
Wy hebben niets gemeen; dat is het oude zeggen.
Ik zweer, 'k zal aan Papa deze uw lichtvaardigheid....
Maar, daar verschynt hy.

Z E V E N T I E N D E T O O N E E L.

WAARENAR, WAANSCHOON. VRIJE-
ZIEL *ter zyden.*

WAARENAR.

W E I, hoe ziet gy zo beschreid?

WAANSCHOON.

Papa! ach! ach! Papa!

WAARENAR.

Wat pord u tot deez' klagten?

Spreek op.

WAANSCHOON.

Helaas! Papa, 'k was altyd van gedachten?
Dat ik de roem zou zyn geweest van ons Geslacht,
Maar juist ben ik de Schand!

WAARENAR.

Och! zy is licht verkracht!

Had ik dien Schelm! ik zweer.... Nu spreek maar, zonder
Wie deê het u, myn Kind? (schroomen.)

WAANSCHOON.

Ach! 't is zo ver gekoomen,
Dat, door myn schoonheid, die my duizent Minnaars maakt,
Myn Zusters eind'lyk zyn, van my, jaloers geraakt;
Waar door zy eer en schaamt gelykelyk verzaaken.
Ach! Paatje, moest gy my zo gruw'lyk schoon juist maa-

WAARENAR.

(ken?

Uw Zusters zyn dan ook.... Spreek voort, maar maak het
kort.

WAAN-

WAANSCHOON.

Myn Zusters, ziende dat het haar aan Vrijers schort,
 Zyn reeds zo veer gebragt, dat zy (ik zou wel vloeken
 En schreijen) nu al zelf de Minnaars op gaan zoeken.
 De een liep, met een Poëet, zo daar'lyk om een hoek;
 En de ander, greetiger na manvolk, loopt een kloek
 En dapper Kapitein steeds na.

WAARENAR.

Zulks my verwonderd!

Zy vrijen zelfs, eer dat men schryft zeventien honderd?
 Wel hoe! in de andere Eeuw is 't eerst de Vrysters beurt
 Om zelfs te vrijen.

WAANSCHOON.

Gy hebt reën dat ge u versteurd?

Al doen 't meêr Juffers thaus: maar 't slimsten is, in dezen,
 't Zyn beide Minnaars, die, door myn bekoorlyk wezen,
 Gelyk een yder doet, na myn bezitting staan.

WAARENAR.

Maar, is 't al waar?

WAANSCHOON.

Oja! zie daar komt Waanheld aan,
 Die Heldelief steeds noemd haar Lief, haar Alexander;
 Vraag het hem vry. Ik ga, en laat u by malkander.

ACHTIENDE TOONEEL.

WAANHELD, WAARENAR.

VRIJEZIEL *ter zyden.*

WAARENAR.

MYn Heer Kap'tein, ik bid....

WAANHELD.

Wel hoe, wat 's dat gezeid,

Myn Heer Kap'tein slechts? toon my meêr eerbiedigheid;
 Myn naam is Waanheld, en men gaat my ook wel heeten,
 Held Alexander.

WAARENAR.

Och! na dat ik of kan meeten,

Heeft

Heeft Waanfchoon waar gezeid.

WAANHELD.

't Schynt dat gy zyt ontsteld,

Wat let u?

WAARENAR.

My is straks hier zo wat vreemds verteld,
Waar in uw vroomheid (zo gy my 't geluk woud gunnen
Reins op te biechten) my veel zou verlichten kunnen.

WAANHELD.

Hebt gy dan Vyanden?

WAARENAR.

Neen: 'k heb drie Dochters.

WAANHELD.

't Kan

Wel zyn, en, na ik meen, ken ik daar eene van,
Die me Alexander noemd....

WAARENAR.

Ja, Heer, dat wilde ik zeggen,

Dat is myn Dochter.

WAANHELD.

Maar, ik heb haar uit gaan leggen,

Dat zy abuifd, dat ik niet Alexander ben,
Maar Waanheld, wyl dat ik my zelf veel grooter ken.
'k Vroeg, hoe zy dus verwaand dorft zyn, en my beminnen,
Daar veel Prinsessen, en doorluchte Keizerinnen,
Die ik versmaaden, zyn gestorven door de min.
In 't eind verzachte zy zo ver myn fiere zin,
Dat ik (des waerelds Schrik, den Dappersten der Dapp'ren,
Die, meêr dan honderdmaal, in 't midden van het klapp'ren
Van duizend zwaarden stond, bloot, zonder harnas aan,
Ofzwaard, en kon ze alleen, met myn gezigt verslaan)
Meêdoogend wierd met haar. Dies moogt ge uw heil vry
roemen,

Als zulk een Held, als ik, u zal zyn Schoonvaâr noemen.

WAARENAR.

'k Acht my gelukkig zo my mag dat heil geschiên.

Maar 'k heb nooit Print, of Boek van uw bedryf gezien:

Zyn

Zyn dan uwe Oorlogsdaan niet in het licht gegeven?

WAANHELD.

Ja; maar die Boeken zyn, met Schip en Volk, gebleeven,
In Zee, door een Travaat: 'k had ze in een yz're Kist
Geslooten, en men heeft 'er lang al nagevist,
Doch vruchteloos, myn Heer, maar, my is korts geschreeven,
Dat de yz're kist, uit Zee, gelukkig is gedreeven
Aan Strand, zo dat ik hem, in 't kort, weêr zie te moed,
Hy was op Strand gezet met de allerlaatste Vloed.

WAARENAR.

Hoe! dryft een yz're Kist? hoe kan dat moog'lyk weezen!

WAANHELD.

Verwonder u zo niet, 'k heb zulks, noch korts, gelezen.

WAARENAR.

Het zy dan zo, myn Heer, en wyl ge u zo vernerd,
O Held! dat gy myn Kind, voor u, tot Bruid begeerd,
Waar door ge ons Stambuis zult op 't allerhoogst vercreen,
Ga ik myn Kind verzien van kostelyker Kleëren,
Op dat zy beter past by zulk een Bruidegom.
Komt gy hier, binnen 't uur, zo 't u beliefd, weêrom.

WAANHELD.

Ik zal, vaar wel. maar, gy moet haar niet weidser kleeden,
Zy is my mooi genoeg om met me in de Echt te treden.

NEGENTIENDE TOONEEL.

VRIJEZIEL *alleen.*

Waar blyft myn Goeijetrouw? 't verdriet my, hier te
staan;

'k Verneem best zelf, hoe 't met de Brief al is vergaan.

Einde van het Vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

DWINGER, GOEIJETROUW *in haar
eigen kleederen.*

DWINGER.

A Ch! Goeijetrouw! ik zie, 'k zie hoe ik ben bedroogen,
Ik open nu wel, maar te laat, helaas! myne oogen.
Foei, dat ik van dien Guit my zo verleiden liet.

GOEIJETROUW.

„Ha! 'k heb de vonk al weg. Myn Heer, staak uw verdriet;
Waar, ik wenschte dat gy flus waard hier gebleeven,
De Gekken hebben ons zeer veel vermaak gegeven;
Straks zal 't vervolg, van al hun handeling, geschieden,
Gy komt noch net van pas om 't eind daar van te zien.

DWINGER.

O! Goeijetrouw, zulks kan in 't minst my niet bekooren,
Nu het verstand blyft van myn eenig Kind, verlooren;
Der Zotten Spiegel, die....

GOEIJETROUW.

Die is heel zonderling;

Der Zotten Spiegel, Heer, dat 's al een aardig ding;
Het komt de waereld, in zyn binnenste, vertoonen,
Vermids men klaarlyk, in de Dwaazen, die hier wouen,
Een voorbeeld ziet, myn Heer, van allerlei slag
Van menschen, welkers doen (zo ik het zeggen mag)
Wel ingezien, niets geeft, als zottigheên te kennen:
Want dat 'er in 't Heelal alom veel Waanhelds bennen,
Die altyd roemen van hun moed en dapp're daên,
Maar, daar men vechten zal, het eerst op 't loopen gaan,
En willen evenwel noch braave Krygsliên heeten,
Dat 's klaar; ook, dat 'er veel zo waanwys, en vermeeten,
Als Rymaart zyn, en zich aanmaatigen altoos
't Berispen van al wat in 't licht komt, Rym, of Proos,
Of al 't verstand by hen alleen maar was te vinden;

F

Dat

Dat hoord men daag'lyks : en wat vind men al verblinden
 Van liefde, die, gelyk als Lievert, door de Min,
 De grootstefzottigheên betoonen, die ooit in
 Een openbaare dwaas te zien was ; daar beneven,
 Wat ziet men Dunkryks, die groot, van hun goed, opgeeven,
 En bouwen, in de Lucht, Kasteelen breed en groot,
 Maar kaal zyn, als een rot, en hoopen op de dood
 Van veele Vrienden, die noch fris en vroolyk blyven ;
 Om niet te lang te zyn, al 't geen gy ziet bedryven
 Van Waar'nar, ziet men in veel Vaders overal :
 En, onder 't Jufferschap, is ook geen kleen getal (ven,
 Van Waanschoons, die slechts by inbeelding Minnaars grie-
 En meenen dat haar schoonte een yder doet verlieven :
 'k Spreek des van Heldelief, en Dichtlief, maar ter loop,
 Haar zotheid is wat raars, en ongemeens. Ik hoop
 Dat gy de Spiegel voor de Zotten niet zult wraaken ;
 Wyl zy, recht ingezien, een gek mensch wys kan maaken.

D W I N G E R.

Och ! bleek zulks aan myn Kind.

G O E I J E T R O U W.

Daar blykt het aan, myn Heer,
 Uw Kind is niet meêr gek, zy heeft haar zinnen weêr,
 Door 't zien der Zotten.

D W I N G E R.

Welk een maar komt gy my melden ;
 Ik zal 't de Meester van dit Huis heel braaf vergelden.
 Wat tyd bedaarden zy ? och ! hoe ben ik verblyd.

G O E I J E T R O U W.

Omtrent die tyd toen gy weêr hier gekoomen zyt.
 Ik wachte u aan de Poort, en was vol van verlangen,
 En wilde u dit goeds nieuws het eerste doen ontfangen.

D W I N G E R.

'k Zal u beloonen, ik beloof't.

G O E I J E T R O U W.

Daar komt uw Kind,
 Myn Heer, maar sta my toe dat ik my onderwind,
 Met haar, een woord of twee, in stilligheid, te praaten.

D W I N

D W I N G E R.

Waar toe zal 't zyn?

G O E I J E T R O U W.

Laat my begaan, het zal u baaten.

T W E E D E T O O N E E L.

V R I J E Z I E L, G O E I J E T R O U W. D W I N -
G E R *ter zyde.*

V R I J E Z I E L.

W At tyding, Goeijetrouw?

G O E I J E T R O U W,

Stil, Juffrouw, uw Papa

Staat hier ter zyde.

V R I J E Z I E L.

Weet gy dan noch niets?

G O E I J E T R O U W.

'k Meen ja.

Hy komt hier zo eerst in, en, na ik kon bespeuren,
 Uit al zyn reden, is het eind van al uw treuren
 Gekoomen: 'k heb hier op aanstonds tot hem gezegt,
 Dat uw verstand weêr is volkoomentlyk te recht;
 Voeg u hier na: doch, om de pols hem eens te tasten,
 Of hy ons ook bedriegd, doe 't geen ik zal belasten.
 Toon wel dat ge uw verstand weêrom gekreegen hebt;
 Maar veins u als of gy nu groot behaagen scheidt
 In Lichthart, en u gantsch na zyn gebod wilt schikken:
 Doch maak dat gy hem, maar hy u niet kan verstrikken.

V R I J E Z I E L.

'k Begryp dit, en zal my zo houden, 't val hoe 't val,
 Dat Lichthart van myn min nooit zegepraalen zal.

G O E I J E T R O U W.

» Stil, uw Papa komt.

D W I N G E R.

Wel, myn Kind, ik heb vernoomen,
 Met vreugd, dat gy weêr by uw zinnen zyt gekoomen.

V R I J E Z I E L.

Ja, Paatje, ik weet niet wat myn brein dus had verkracht.

Maar, 't zien der zotheên heeft my weêr te recht gebragt.

DWINGER.

Wat is my dit een vreugd uit uwe mond te hooren!

VRIJEZIEL.

Vergeef myn dwaasheid, die zo vaak u kwam verstooren

Door onwil, 'k zal my nu heel voegen na uw wil.

De trôuw met Lichthart. . . .

DWINGER.

Och! myn Vrijeziel, zwyg stil

Van dien Schavuit, ik ben veranderd van gedachten;

Dien Guit zal in dit Huis, maar nooit by u, vernachten.

Ik ben bedroogen, 't is my alles nu bewust;

Gy hebt, dwaaszynde, waar gezegt.

VRIJEZIEL.

'k Geloof't u lust,

Papa, om myn verstand eens op den toets te zetten;

Doch doet zulks vry, gy zult bevinden dat uw wetten

Uw Vrijeziel, Papa, wyl zy zich heelen al

Op uwe zorg vertrouwd, zo't voegd, nakoomen zal.

Noch eens, vergeef my, 't geen in dwaasheid is bedreeven.

DWINGER.

Ik moegt eer bidden dat gy woud myn fout vergeeven,

Myn Vrijeziel, myn Kind, gy hebt my niets misdaan,

Dus stel u vry geruft; 'k wil u doen trouwen aan

Heer Eedelhart, die 'k weet dat u voor lang bezinden,

Ik sprak hem, hy zal zich hier daat'lyk laten vinden.

VRIJEZIEL.

Gy haat hem immers, en die gy haat haat ik meê.

Wat wilt gy langer my beproeven, ik ben reê,

Om Lichthart. . . Maar, ik zie daar nad'ren een der Gekken,

't Is Waar'nar: ei! Papa, laat ons, eer wy vertrekken,

Hun grillen noch eens zien, 't geen my op 't hoogst ver-

Wyl ik daar door weêr ben by myn verstant geraakt (maakt,

DWINGER.

Helaas! ik twyffel noch nu gy my komt mistrouwen.

VRIJEZIEL.

Daar is hy, laten wy ons wat ter zyden houwen.

DERDE TOONEEL.

WAARENAR. DWINGER, VRIJEZIEL
en GOEIJETROUW *ter zyden.*

WAARENAR.

E Er dat myn Kinderen verleid, of op het wild
Geraaken, doe ik haar best treên in 't groote Gild.
'k Verkoos 't Vernuft, de Liefde, en Rykdom, daar beneven
De Dapperheid, tot Zoons: maar, wat heb ik bedreeven?
Dat zyn vier Bruigoms, en ik heb voor haar niet meêr
Als maar drie Bruiden. Wel, hoe stel ik dit nu weêr?
'k Gaf ze alle vier myn woord, en 't zal bezonder lafftaan
Dat ik myn woord breek, en, wie zal ik nu best afflaan?
'k Had ze alle vier grâag tot myn Schoonzoons; maar dat kan
Niet zyn, en zo 'er geen wil afftaan, wat raad dan?
'k Mag zien hoe 't gaan wil. 'k Zie myn Heldelief daar koo-
(men.

VIERDE TOONEEL.

HELDELIEF, WAARENAR. DWINGER, VRIJE-
ZIEL, en GOEIJETROUW *ter zyden.*

WAARENAR.

W Eet gy wel, Heldelief, wat ik heb voorgenoomen?

HELDELIEF.

O neen! Papa, maar 'k zal 't haast weeten, als gy 't zegt.

WAARENAR.

Wel hoor, 'k meen u van daag te treden doen in de Echt,
Met een heel schatryk Heer, met Dunkryk.

HELDELIEF.

'k Min een ander,

Papa, en treê in de Echt niet als met Alexander,
Nu 'k zyn bedryven heb doorleezen, acht ik al
Des waerelds schatten, by zyn waarde niemendal.
Hy heeft myn hart, en zo ik hem niet mag verwerven,
Begeer ik in die staat, waar in ik ben, te sterven.

WAARENAR.

Ho, ho! ik heb uw man gevonden.

HELDELIEF.

Is het waar?

Leefd Alexander noch? o! welk een blyde maar!

Waar vond gy hem, Papa?

WAARENAR.

Hy zal hier daat'lyk weezen;

Het is een Oorlogsheld, voor wien 't Heelal moet vreezen,

Gy kend hem immers wel, en, na ik heb gehoord,

Loopt gy hem na, zyn naam is Waanheld, met een woord.

HELDELIEF.

Meend gy dien dubb'le Gek, dien bloodsten Guil der Guilen,

Die, voor het preev'len van een arm Poëet, loopt schuilen,

En kruipt schier in zyn schulp? toen ik hem eerstmaal sprak,

Meende ik wel, dat in hem Held Alexander stak;

Maar, 'k zag daar na wel dat het maar een groote Opsnijer,

Een Waanheld was; behoed my toch voor zulk een Vrijer.

WAARENAR.

Maar....

HELDELIEF.

Hoor, Papa, weet dat ik niemand trouwen zal

Als Alexander.

WAARENAR.

Och! myn Heldelief is mal,

Zy heeft haar gek, in de Historien, gelezen. (weezen.

Maar, daar komt Waanschoon, 'k hoop die zal wat wyzer

VYFDE TOONEEL.

WAANSCHOON, HELDELIEF, WAARENAR.

DWINGER, VRIJEZIELEN GOEIJE-

TROUW ter zyden.

WAARENAR.

KOm hier myn Waanschoon, en hoor uw Papaas besluit,

WAANSCHOON.

Wat is uw wil, myn Heer?

WAARE-

WAARENAR.

Myn Kind, gy zyt de Bruid:

Ik kom Heer Lievert u tot Bruidegom verleenen,
Een Heer vol liefde, van zyn hoofd tot aan de teenen?
Is dat geen blyde maar?

WAANSCHOON.

Hoe! zou ik trouwen?

WAARENAR.

Ja.

Wat dunkt u, word het niet hoog tyd?

WAANSCHOON.

Helaas! Papa,

Schoon ik wou trouwen, is zulks wel in myn vermoogen?

Acht gy uw Dochter dan heel zonder mededoogen,

Of zo tieranig, dat zy, om haar trouw, haar huis,

Als eertyds Trooije, zou verplett'ren doen tot gruis?

Wat stond ons anders van myn Huuwelyk te wachten?

Wat wachte ik anders als een schaaking, of verkrachten,

Die meerder Minnaars heb, als ooit Helena had.

Vergeef het my, ik wil geen oorzaak weezen, dat

Veel duizende vergaan, om een die my zou trouwen.

Zou ik myn Bruigom wel een dag in 't leeven houwen!

Zou hem de minnenyd der Minnaars niet terstond

In 't graf doen vaaren, voor myn oog, met wond op wond?

WAARENAR.

Deze is noch grilliger.

WAANSCHOON.

Denkt gy, dat wanhoops baaren,

Daar zo veel Minnaars, om myn schoonheid, reeds op vaa-

Dat zuchten, weenen, dat het springen in een Sloot, (ren.

Of 't loopen op een Rots, 't geen 't hoofd te morz'le sloot,

Of zich door zwaard, of strop, te brengen om het leeven,

Of dood zich kwynen, of ontzind zich zelf vergeeven,

Geringe zaaken zyn, om goeds moeds aan te zien?

Foei, 'k was een Barbaarin zo ik dit liet geschien;

't Gebeurd, laas! reeds te veel om my, dies heeft het reden,

Dat 't my niet raadzaam is in 't huuwelyk te treden.

WAARENAR.

Waar zag men immermeer volflaagener Zottin!
 Maar Dichtlief, hoop ik, zal haar voegen na myn zin.
 Daar komt zy, 'k hou haar voor de sneedigste van Drijven,
 En 'k heb haar altyd ook het beste moogen lijen.

ZESDE TOONEEL.

DICHTLIEF, WAARENAR, WAANSCHOON,
 HELDELIEF. DWINGER, VRIJEZIEL,
 en GOEIJETROUW *ter zyden.*

WAARENAR.

WEL, Dichtlief, zeg my eens hoe dat het u al gaat;
 Voeld gy geen trek om haast te zyn in de Echtenstaat?

DICHTLIEF.

Geenzints; ik hoop dat gy my nooit zo zot zult vinden,
 Maar 'k mag wel lijen dat myn Zusters haar verbinden
 In 't huuwelyk, Papa, ja 'k wou dat ik 't al zag,
 'k Zou een zoet Bruiloftspel dan brengen voor den dag,
 Ik weet een mooi konsept, ik zou het zelf berymen,
 'k Wed al het Bruiloftsvolk van lachchen zou bezwymen.

WAARENAR.

Zy willen niet: 'k koos voor u elk een Bruigom, die 't
 Wel dubbeld waard zyn dat gy haar uw handen bied.

DICHTLIEF.

Voor my, Papa, ik heb gantsch geen genegenheden;
 Ik min myn vryheid, 'k laat my nimmer uitbesteeden.
 Indien ik trouwden, ach! dan was 't met my gedaan,
 'k Zou dan niet half zo veel in de Op'ra kunnen gaan,
 Geen zoete Dichjes, Treur- of Blyspel kunnen maaken;
 Het Huuwelyk, Papa, vereifcht heel and're zaaken,
 En licht'lyk dat myn Man, wanneer ik Vaerzen schreef,
 Die wel in 't vuur sineet, en wel dapper op my keef,
 En rukten 't schryftuig weg, en zei, laat zulks voor Mannen,
 Moeid gy u met uw Huis, met Schootels, Potten, Pannen,
 Een Spiegel is een Vrouw veel nutter, als een Bock,
 Apolloos Lier en past niet op een Schorteldoek.
 En kreeg ik Kind'ren, ach! dan was het noch veel slimmer,
 Dan

Dan mogt myn pen wel vry verftotten, 'k kon dan nimmer
Op Schouwburg gaan met lust, al wierd iets fraais gespeeld,
't Kind zou meê moeten, en met kind'ren dat verveeld;
Neen, neen! ik wacht my dat, 'k wil liever Vrytler blyven,
Dan zal geen Man my ooit, wanneer ik Rym, bekyven.

WAARENAR.

De Man, die 'k voor u heb, is zelf een groot Poëet.

DICHTLIEF.

Neen, Paatje, 't zal niet gaan, verschoon my, 't is my leed.

WAARENAR.

Dat staat my schoon, wel hoe of ik 'er uit zal raaken,
Wanneer de Schoonzons, die ik koos, my koomen naaken?
Daar zie ik 'er al een, 't is Lievert, o gantsch bloed!
Hoe paai ik hem nu beft?

ZEVENDE TOONEEL.

LIEVERT, WAARENAR, DICHTLIEF,
WAANSCHOON, HELDELIEF. DWIN-
GER, VRIJEZIEL en GOEIJE-
TROW ter zyden.

LIEVERT.

Heer Waar'nar, zyt gegroet.

Zal nu uw goede gonit myn liefde zo bekroonen,
Dat gy aan myn gezigt de Schoone zult vertoonen,
Die my is toegezeid?

WAARENAR.

Ja, Heer, zulks staat u vry,
Te spreken ook. Ziet hier myn Dochters alle dry.

LIEVERT.

In geen van deze dry zyn die bekoorlykheden,
Die my verrukten, kom, toond my die schoone leeden,
Dat rood koraal, dat melk en bloed hebt gy beloofd
Dat ik aanschouwen zou.

WAARENAR.

Zyt gy van brein beroofd?

Of scheerd gy my?

LIEVERT.

O neen! ik zag haar nooit met oogen,
Een blood verhaal heeft my tot haare min bewoogen.

WAARENAR.

Zyt gy zo zeer verliefd alleenig door 't gehoor?
Voldoe nu ook 't gezigt, myn Heer, gy staat hier voor
Myn Dochters, spreek uw Lief.

LIEVERT.

Wel blufch dan myn verlangen,
Toon my die Schoonheid, wil myn hert niet langer prangen,
Gy hebt my uitgesteld tot op dit uur, wel aan,
Voldoet uw woord.

WAARENAR.

'k Zeg noch, gy ziet haar voor u staan.

LIEVERT.

'k Zeg noch, geen van deez' dry zyn waardig zo te roemen.

WAANSCHOON *tegen Hieldelief en Dichtlief.*

Wat heufchheid, Zusters, hy durft my om u niet noemen,

DICHTLIEF.

Daar komt Heer Rymaart.

ACHTSTE TOONEEL.

RYMAART, WAARENAR, LIEVERT, DICHT-
LIEF, WAANSCHOON, HELDELIEF.

DWINGER, VRIJEZIEL *en*

GOEIJETROUW *ter zyden.*

LIEVERT.

N Een, 't is al veel schoonder Beeld
Daar Rymaart my van sprak.

WAARENAR *tegen Rymaart.*

Wat is dat?

RYMAART *tegen Waarenar.*

Heer, hem speeld

Een harffenschets, flus eens myn dichtryk brein ontvloogen,
In 't zin, 't is grillig werk.

WAARENAR *tegen Lievert.*

O Vriend! gy zyt bedroogen.

Weet

Weet gy dan niet dat een Poëet een Schilder slacht,
 En altyd vleijen moet zo hy wil zyn geacht?
 Portret, en Bruilofs dicht, die toonen zulks geheelyk;
 Daar in is 't Bruidje schoon, al waar ze ook noch zo leelyk.

LIEVERT.

Dat raakt my niet, maak maar dat ik die Schoonheid vind.

WAARENAR.

Bruid heen en zoek ze. Maar gy, die myn Dichtlief mind,
 Zie hier uw Bruid, gy kund uw meenig openbaaren.

RYMAART.

Zo zal ik ook, myn Heer, en moet u des verklaaren,
 Dat ik zo vast my aan de Dichtkonst heb gehecht,
 Dat ik my nimmermeër wil geeven in den Echt.

WAARENAR.

Zo zocht gy my ook zo wat in de veel de duuwen?

RYMAART.

Vergeef my dat, 'k heb nooit gezegt dat ik wou huuwen
 Met uwe Dochter, maar dat ik haar scharanderheid,
 En geest beminde, zulks heb ik aan u gezeid,
 Maar niet haar lichchaam, Heer, gy hebt my niet begreepen.

WAARENAR.

Ja zeker, heb jy lui Poëten zulke kneepen?
 Daar vliegt de hoop heen dat ik Schoonzooons krygen zou!
 Wie hier? 't is Dunkryk, die met Heldelief graag wou
 In 't huwlyk treên.

NEGENDE TOONEEL.

DUNKRYK, WAARENAR, RYMAART, LIEVERT,
 DICHTLIEF, WAANSCHOON, HELDE-
 LIEF. DWINGER, VRIJEZIEL, en
 GOEIJETROUW. *ter zyden.*

DUNKRYK.

MYn Heer, zal my 't geluk gebeuren?

Dat gy nu eens een eind zult maaken van myn treuren?

WAARENAR.

Oja! kund gy myn Kind beweegen, Heer, ik zal

Het

Het toefaan: maar zou't niet wel noodig zyn, voor al,
Uw ouders eerst, myn Heer, uw voorneem te openbaaren?

DUNKRYK.

Ik heb geen Ouders, Heer, zy zyn wel twintig jaaren,
En meerder, dood geweest.

WAARENAR.

Zo zyt ge uw eigen voogd,
En gy bezit alleen, al't goed daar gy van boogt?

DUNKRYK.

Ik zal u zeggen, hoe't is met dat goed geleege; ;
Dat komt myn Ooms toe, en ik heb van hen gekreegen
Een sober onderhoud, om de eer van ons geslacht;
Doch weet dat ik hun goed alreeds voor't mynen acht,
Zy zyn al oud, myn Heer, en ouden moeten sterven.

WAARENAR.

Ja, jongen kunnen ook; moct gy alleen dan erven;
En is'er kind noch kraai?

DUNKRYK.

Myn Heer, na myn onthoud,
Heeft elk vier Zoonen, en vier Dochters uitgetrouwd,
En elk van hen, myn Heer, heeft al een vyf zes kinderen;
Doch zulks kan in het minst myn erffenis niet hinderen.

WAARENAR.

Zo dat op vrienden dood uw Rykdom is geboud?
Vaar wel dan, heerlyk Huis, met vloeren van rood goud,
En zilver geld belegt; vaar wel, Fonteynen, Bloemen,
Waar by Anguien, noch ook Versailles is te noemen;
Vaar wel, gy marm're Poort, door wien men in komt treën;
Ook gy, Eerboogen, van Porfier en Jaspis steen,
Met uw fonteynen, en gy Huis, met uw vier Toorens
Van dartig voeten hoog, met paerliemoer en hoorens
En ander zeegewas versierd: en gy, de Kroon
Van alle Tuinen, die zo onuitspreeklyk schoon,
Ja puur een Paradys van wellust zyt en weelden,
Daar alles in is wat natuur of konst ooit teelden,
Vaar al te zaamen wel, ik ban u uit myn zin.
Jou arme grootfche Gek, wat beeld gy u al in?

Gy voerd wel recht de naam van Dunkryk, o jou Stoffer!
Ik geef myn Kind niet aan zo naakten kaalen Doffer.

DUNKRYK.

Ik doe als and're, ik hoop, door Vrinden dood, op Schat.

WAARENAR.

Ja zulke Gekken zyn alom, van stad tot stad,
Die in de lugt, gelyk als jy, Kasteelen bouwen.
Al gaf ik u myn woord, ik meen het niet te houwen,
Want gy hebt my misleid en by de neus gehad.

HELDELIEF.

Daar komt dien Waanheld.

TIENDE TOONEEL.

WAANHELD, WAARENAR, DUNKRYK, RYMAART,
LIEVERT, DICHTLIEF, WAANSCHOON,
HELDELIEF. DWINGER, VRIJEZIEL
en GOEIJETROUW ter zyden.

WAANHELD.

SChrik niet vrinden, 'k zie wel dat
Myn overbars gelaat, u al te zaam doet beeven.
Maar kom, ik zal nu eens een minlyk Aanzicht geeven.
Heer Waarenar, weet dat ik nimmer was gezind
In 't huuwelyk te treên met eenig mensche kind:
'k Min niemand, als my zelf, en myn beroemde daaden,
Geen Vrouwen Beeld op aard myn achting kan verzaaden.
'k Beken, 'k verzocht uw Kind, maar zulks was slechts een
Ik vlei veel Ouders vaak dat ik hen maaken wil (gril;
Myn Schoonvaâr; maar wilt, zo als zy, u niet beklaagen,
Wyl ik in niemand, als my zelve, s'chep behaagen.

WAARENAR.

Dag Liefde, dag Vernuft, dag Schat, dag Dapperheid.
Ik meen ik ben van daag braaf om den tuin geleid!
Ik slag't meêr Vaders, die op 's waerelds grootsheid oogden,
Op Geld, op Staat, op Naam, en vinden zich bedroogen.
Ik kryg myn rechte loon: want die 't wil hebben al,

Krygt,

Krygt, zo het spreekwoord zeyd, gemeenlyk niemendal.
'k Mag op een ander tyd wel weder Schoonzoons kiezen,
Ik kom'er heel licht an, en kan ze ook licht verliezen.

LIEVERT *binnengaande.*

Ik zoek myn Schoonheid.

HELDELIEF *binnengaande.*

Ik myn Alexander.

WAANSCHOON *binnengaande.*

Ik

Ga Minnaars grieven.

RYMAART *binnengaande.*

Ik ga Rymen.

DICHTLIEF *binnen gaande.*

En ik schik

Te gaan op Schouwburg.

DUNKRYK *binnengaande.*

Ik wacht schatten.

WAANHELD *binnengaande.*

Ik ga meste

Myn zwaard met bloed.

WAARENAR, *ziende dat hy alleen blyft staan.*

Wat ik? ras binnen gaan, dat's 't beste.

ELFDE TOONEEL.

DWINGER, VRIJEZIEL, GOEIJETROUW.

DWINGER.

D At's net de Waereld, als een Schouwtooneel, verbeeld,
Daar elk, naar eigen gril, zyn Rol noch daag'lyks speelt:
Kom, gaan wy zien of ook uw Minnaar is gekoomen.

VRIJEZIEL.

Wie, Lichthart?

DWINGER.

Neen: ik heb een Huuw'lyk voorgenoomen
Met u en Eedelhart... Maar, wat geraas is dat.

PASOP *roept van binnen.*

Ja, Jonker Lichthart, of jy vloekt, jy bent al vat.

TWAALF-

TWAALFDE TOONEEL.

PASOP, LICHTHART *met twee pleisters in't aange-
zigt, twee Huisknechts*, DWINGER, VRIJE-
ZIEL, GOEIJETROUW.

PASOP *tegen Dwinger.*

MYn Heer, Heer Edelhart is, by myn Baas, beneeden,
En Lichthart, die gy ziet gekurven en gesneeden,
Is, met een Sleetje, hier straks heimelyk gebragt.

LICHTHART, *tegen Dwinger.*

Ho! Paai!

DWINGER.

Ha! Vagebond, had gy dit wel gedacht?

LICHTHART.

Ei! wil een woordje, by myn Ooms, ten beste spreken,
Dat ik weêr los raak.

DWINGER.

'k Zag den hals u liever breeken.

PASOP, *ziende Lichthart stampvoeten.*

Kom, maak geen potzen, volg my na, en neem geduld,
Ik zal u wyzen waar dat gy loosjeeren zult.

DERTIENDE TOONEEL.

DWINGER, VRIJEZIEL, GOEIJETROUW.

VRIJEZIEL.

PApa, nu is het tyd om u't geheim te ontvouwen.
Ik heb nooit gek geweest, maar heb my zo gehouwen,
Om dat ik met dien Guit niet gaerne trouwen wou.

GOEIJETROUW.

't Was alles veinzery, geloof uw Goeijetrouw,
En ook de Baas van 't Huis, die kennis had van zaaken;
De Gekken dienden slechts om ons hier te vermaaken.

VRIJEZIEL.

Ik bid vergeef my heb ik hier in iets misdaan.

DWIN-

1160577.
96 DE SPIEGEL DER ZOTTEN.

DWINGER.

Neen, Kind, gy deed zeer wel. Daar komt uw Minnaar aan,
Uw Eedelhart, sta toe dat hy met u moog paaren.

L A A T S T E T O O N E E L.

E E D E L H A R T , D W I N G E R , V R I J E -
Z I E L , G O E I J E T R O U W .

DWINGER, *Vrijeziel by de hand neemende.*

H E E R E E D E L H A R T , ' k h e b u n i e t a n d e r s t e v e r k l a a r e n ,
A l s d a t g y V r i j e z i e l k u n d h o u d e n v o o r u w B r u i d .

E E D E L H A R T .

M e j u f f e r , g o n d g y m y d i e l a n g v e r h o o p t e b u i t ?

V R I J E Z I E L .

I n d e z e z a a k z a l i k P a p a n i e t w e d e r s t r e e v e n ,
D e w y l h y m y g e b i e d m y n h a n d a a n u t e g e e v e n .

G O E I J E T R O U W .

M y n H e e r , e n J u f f r o u w , ' k w e n s c h u t ' z a a m e n v e e l g e l u k ,
G y t r e e d n u i n u w v r e u g d , e n L i c h t h a r t i n z y n d r u k ;
H a d h y d e S p i e g e l v o o r d e Z o t t e n k o o m e n k y k e n ,
Z o h a d h y m e e (g e l y k ' t v o o r y d e r e e n k a n b l y k e n ,
D i e d a a r w e l i n z i e t) k l a a r b e v o n d e n d a t g e w i s
D e W a e r e l d f l e c h t s e e n H u i s p r o p v o l v a n G e k k e n i s .

Einde van het Laatste Bedryf.